

Europa-
Kommissionen

[SOMMER 2012 ▶ NR. 42]

panorama

inforegio

▶ Partnerskab i samhørig- hedspolitikken

Styrke gennemførelsen
af dette nøgleprincip

- ▶ Bidrage til at komme over den økonomiske krise
- ▶ RegioStars fejrer innovative projekter
- ▶ Reklame for EU's regionalpolitiske succeser på Europadagen

Regional-
politik

▶ **LEDER** 3
 Johannes Hahn

▶ **KRONIK** 4-7
**STYRKELSE AF PARTNERSKABET – ET
 CENTRALT ELEMENT I GENNEMFØRELSEN
 AF STRUKTURFONDENE**

▶ **REGIONAL FORVALTNING PÅ ET LOKALT
 PLAN: DET ØSTRIGSKE TILFÆLDE** 8-9

▶ **SAMHØRIGHEDSPOLITIKKENS
 RESULTATER 2007-2013** 10-11

▶ **STRUKTURFONDENE HJÆLPER
 EU MED AT KOMME OVER DEN
 ØKONOMISKE KRISE** 12-15

▶ **PRÆSENTATION AF DEN NYE
 GENERALDIREKTØR** 15

▶ **FEJRING AF INNOVATIVE PROJEKTER VED
 REGIOSTARS-PRISOVERRÆKKELSEN** 16-17

▶ **KORT** 18-19
 ▶ Samhørighedspolitikken planlagte
 investeringer i kapacitetsopbygning
 ▶ Beskæftigelse inden for offentlig administration

▶ **HVORDAN MAN BEDST UDVÆLGER
 PROJEKTER TIL MEDFINANSIERING** 20-21

▶ **PROJEKTER** 22-25
 Eksempler på projekter fra Tjekkiet, Finland, Malta, Slovakiet

▶ **FEJRING AF EUROPADAGEN I EU** 26-29

▶ **KOMMUNIKATION OM
 REGIONALPOLITIK** 30-31

▶ **VIKRSOMHEDS- OG
 INNOVATIONSSTØTTE** 32-33

▶ **EN SUPPLERENDE EUROPÆISK
 REGIONALPOLITIK: SCHWEIZ-,
 EØS- OG NORGE-TILSKUD** 34-35

▶ **KALENDER** 36

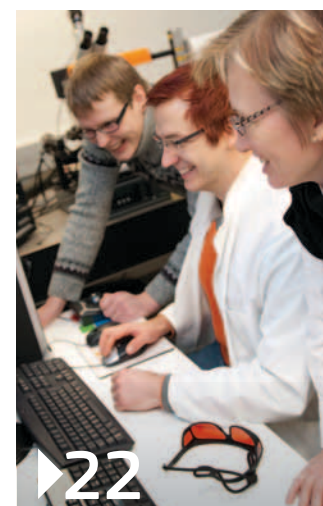
▶ 4

▶ 8

▶ 16

▶ 22

Fotografier (sider):
 Omslag: © Ivelin IVANOV
 Siderne 3, 4, 5, 12, 13, 15, 16, 17, 21: © Europa-Kommissionen
 Side 14: © Biocant, © Casala, © Corallia
 Side 8: © Walter Luttenberger (www.blende16.at)
 Side 22: © Mater Dei Hospital Oncology Centre
 Side 23: © ZLKL
 Side 24: © Varpu Heiskanen, UEF
 Side 25: © BioScience Slovakiet
 Siderne 26-29: Letland: © Eiropas Savienības darza svētīki /
 Bulgarien-Rumænien: © Adina ENE / Slovenien: © Zavod Antona
 Martina Slomška / Portugal: © INALENTEJO / Grækenland:
 © Evi Panagiotakopoulou/Andre billeder: Europa-Kommissionen
 Siderne 30-31: © Det nationale udviklingskontor (HU) / © Ministeriet for
 regional udvikling (PL) / © Økonomi- og beskæftigelsesministeriet (PT)

Dette magasin udgives på tryk på engelsk, fransk og tysk på genbrugspapir. Det findes online på 21 sprog på http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_da.cfm

De synspunkter, der kommer til udtryk i denne publikation, er forfatterens og afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens synspunkter.

▶ LEDER

Johannes Hahn

Medlem af Europa-Kommissionen
med ansvar for Regionalpolitik

Det centrale i en vellykket anvendelse af EU's strukturfonde er et partnerskab med lokale aktører på forskellige niveauer i planlægningen, gennemførelsen og evalueringen af programmerne. For at skabe maksimale virkninger og sikre den mest effektive anvendelse af EU's ressourcer må de forskellige partnerseres ekspertise styrkes og integreres effektivt.

Denne partnerskabsproces prioriteres højt og styrkes yderligere i Kommissionens forslag til en samhørighedspolitik for EU 2014-2020. De nye bestemmelser kræver, at alle medlemsstaterne indgår en partnerskabskontrakt med nøgleaktører som f.eks. de regionale og lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og økonomiske interesseorganisationer samt organer, der repræsenterer civilsamfundet. Der er ligeledes ved at blive udviklet en europæisk adfærdskodeks om partnerskab til støtte for denne proces.

Økonomisk vækst

EU's strukturfonde repræsenterer et magtfuldt investeringsinstrument på over 300 mia. EUR, som fokuserer nøje på den økonomiske genopretningsstrategi og bestræbelser på at puste liv i den europæiske økonomi, skabe job og sætte kraftigt skub i den økonomiske aktivitet på lokalt plan. Der gennemføres vækstskabende investeringer, som har en direkte indvirkning og langsigtede økonomiske fordele samtidig med, at de ligger inden for de eksisterende budgetter og programmer.

En hurtigere udbetaling af tilgængelige midler er nu også en prioritet, og for nogle medlemsstater har der fundet en omprogrammering af midlerne sted, så de kan indskyde EU-midler i sektorer, hvor investeringerne kan absorberes hurtigt. I nogle lande tilpasses medfinansieringssatsen for at fremskynde udnyttelsen heraf.

Udbredelse af nyheden...

Informations- og kommunikationsaktiviteter udgør en integreret del af den regionalpolitiske programforvaltning og gennemførelse. Det er vigtigt at fortælle offentligheden om, hvad der opnås via EU's strukturfonde, og hvilke finansieringsmuligheder der findes.

Vi har gennemført undersøgelser, der viser et voksende kendskab til EU's finansieringsvirksomhed og den positive virkning, den har på den regionale udvikling. Disse undersøgelser understreger vigtigheden af at fokusere vores nøglebudskaber på aktuelle spørgsmål, navnlig den økonomiske krise, investering og jobskabelse, og af, at vi fortsat fremhæver vores succeshistorier.

Der er faktisk blevet udviklet mange fremragende og innovative strategier i forskellige dele af Europa, og udveksling af idéer og bedste praksis er målet med Kommissionens RegioStars-priser. Denne højtprofilerede event, som nu afholdes for femte år i træk, er et fremragende eksempel på den innovative anvendelse af EU-støtten. Ved dette års prisoverrækkelsesceremoni den 14. juni blev der udvalgt fem projekter blandt 24 finalister af meget høj kvalitet, som modtog den eftertragtede pris inden for forskellige kategorier.

Alle vinderprojekterne er flerdimensionale og viser de opfindsomme måder, hvorpå en bred vifte af lokale aktører udfolder bestræbelser på at skabe intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Disse og 350 andre projekter, der har været nomineret i de seneste fem år, repræsenterer en rigdom af gode idéer og god praksis, der kan give inspiration til andre regioner i Europa.

▶ STYRKELSE AF PARTNERSKABET - ET CENTRALT ELEMENT I GENNEMFØRELSEN AF STRUKTURFONDENE

Kravene i tilknytning til partnerskab og flerniveaustyring øges i Kommissionens lovgivningsforslag til en samhörighedspolitik for EU 2014-2020. Disse bestemmelser kræver, at alle medlemsstaterne indgår en partnerskabskontrakt med nøgleaktører som *f.eks.* de regionale og lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og økonomiske interesseorganisationer samt organer, der repræsenterer civilsamfundet. Der er ligeledes ved at blive udviklet en adfærdskodeks om partnerskab til støtte for denne proces.

▶ YDERLIGERE OPLYSNINGER

http://ec.europa.eu/regional_policy/how/principles/index_da.cfm

Tanken om »partnerskab« er ikke ny og fandtes allerede i Romtraktaten i 1957 i tilknytning til Den Europæiske Socialfond (ESF). Den blev senere indført som et fælles nøgleprincip for strukturfondene med reformen i 1988.

Partnerskabsstrategien sikrer, at de forskellige partners eksportise inden for deres egne aktivitetsområder styrkes effektivt, hvilket sikrer, at EU's ressourcer, der beløber sig til en tredjedel af EU's samlede budget, anvendes på den mest effektive måde.

Inddragelsen af samhørighedspolitiske aktører/partnere på alle niveauer af planlægning, gennemførelse og evaluering af programmerne er nødvendig for at sikre, at de har en følelse af »ejerskab« over EU's interventioner og deler en fælles forpligtelse til at realisere målsætningerne i Europa 2020-strategien⁽¹⁾.

Partnerskab går hånd i hånd med flerniveaustyring. Det er også en mekanisme, der sikrer respekt for subsidiaritets- og proportionalitetsprincipperne. Flerniveaustyringen styrker gennemførelsen af partnerskabsprincippet både vertikalt – mellem regionale og lokale myndigheder, nationale regeringer og EU – og horisontalt – mellem disse forskellige niveauer, arbejdsmarkedets parter og økonomiske interesseorganisationer samt civilsamfundets organisationer.

Inkonsekvent gennemførelse

Partnerskab er et af de elementer, der i væsentlig grad fremmer samhørighedspolitikken effektivitet, men feedback fra aktørerne viser, at gennemførelsen af dette princip varierer meget medlemsstaterne og regionerne imellem.

Som følge heraf har nogle institutioner og nøgleaktører bedt om, at der udarbejdes retningslinjer for partnerskab på

EU-plan. I Europa-Parlamentets beslutninger opfordres⁽²⁾ Kommissionen til at udarbejde en fælles definition af partnerskab samt en vejledning. I udtalelser fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg kræves der⁽³⁾ en europæisk kodeks for god praksis, mens Regionsudvalget har anbefalet⁽⁴⁾, at partnerskabet styrkes.

Derudover lægges der i positionspapirer, undersøgelser og publikationer fra talrige af civilsamfundets organisationer og netværk af regionale og lokale myndigheder stor vægt på dette behov.

Det nye lovgivningsforslag til en samhørighedspolitik for EU 2014-2020 afspejler disse henstillinger, idet kravene til partnerskab og princippet om flerniveaustyring styrkes.

Den europæiske adfærdskodeks for partnerskab

Kommissionens tjenestegrene har udarbejdet et arbejdsdokument, som skal hjælpe medlemsstaterne til at udforme deres partnerskabsaftale korrekt under det forberedende arbejde. I dokumentet skitseres ligeledes hovedkravene til en europæisk adfærdskodeks for partnerskab, der vil kunne danne grundlag for drøftelser blandt aktørerne.

I en analyse gennemført af GD for Regionalpolitik peges der på vigtigheden af, at der foretages en ordentlig udvælgelse af partnere. For eksempel var over tres organer – arbejdsmarkedets partnere, regioner og ministerier – involveret i høringsprocedurerne i forbindelse med udarbejdelse af udkastet til Grækenlands nationale strategiske referencerammer.

Denne udvælgelse skulle repræsentere alle politikområder og sociale grupper på nationalt og regionalt plan i overensstemmelse med de tematiske og horisontale temaer, der behandles i den nationale strategiske referenceramme. Via denne brede deltagelse af de samme partnere på flere niveauer og via gennemsigtighed af informationsstrømmene blev uoverensstemmelser mellem den nationale strategiske referenceramme og de operationelle programmer forhindret. ▶▶

(1) Europa 2020-strategien, KOM(2010) 2020 af 3.3.2010.

(2) Jf. navnlig Europa-Parlamentets beslutning om forvaltning og partnerskab på nationalt, regionalt og projektplan inden for regionalpolitik og et grundlag for projekter inden for regionalpolitik P6_TA(2008)0492 (Beaupuy-betænkningen) og Europa-Parlamentets beslutning om god forvaltningspraksis i EU's regionalpolitik: støtteforanstaltninger og Europa-Kommissionens kontrol - P7_TA(2010)0468 (Manescu-betænkningen).

(3) Jf. navnlig Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs sonderende udtalelse om fremme af effektive partnerskaber i forvaltningen af samhørighedspolitikken programmer baseret på god praksis i perioden 2007-2013 (Olsson-betænkningen).

(4) Jf. navnlig Regionsudvalgets hvidbog om forvaltning på flere myndighedsniveauer, CONST – IV – 020, CdR 89/2009.

ARTIKEL 5 I UDKASTET TIL FORORDNING OM FÆLLES BESTEMMELSER

1. For henholdsvis partnerskabsaftalen og de enkelte programmer tilrettelægges en medlemsstat et partnerskab med følgende partnere:

- a) de kompetente regionale og lokale myndigheder, bymyndigheder og andre offentlige myndigheder;
- b) arbejdsmarkedets parter; og
- c) organer, der repræsenterer civilsamfundet, herunder miljøpartnere, ikke-statslige organisationer og organer, som er ansvarlige for at fremme ligestilling og ikke-forskelsbehandling.

2. I overensstemmelse med metoden med flerniveaustyring inddrages partnerne af medlemsstaterne i udarbejdelsen af partnerskabsaftaler og statusrapporter og i forberedelsen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af programmerne. Partnerne deltager i overvågningsudvalgene for programmerne.

3. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 142 vedrørende en europæisk adfærdskodeks, som opstiller mål og kriterier til støtte for gennemførelsen af partner-

skaber og til fremme af udveksling af oplysninger, erfaringer, resultater og god praksis blandt medlemsstaterne.

4. For hver FSR-fond hører Kommissionen mindst en gang om året de organisationer, som repræsenterer partnerne på EU-plan, om gennemførelsen af støtten fra FSR-fondene.

Derudover indeholder forordningen om fælles bestemmelser retningslinjer, der direkte henviser til partnerskab eller er knyttet til dette princip om overvågning, indberetning og evaluering.

Inddragelsen af civilsamfundets organisationer er af afgørende betydning for udviklingen af programmerne, og i de fleste medlemsstater er civilsamfundets organisationer inddraget lige fra udviklingen af den nationale strategiske referenceramme og af operationelle programmer via mange forskellige kanaler: spørgeskemaer, arbejdsgrupper, offentlige dialoger, seminarer eller specifikke websteder.

Inddragelsen af partnere i programmeringsprocessen fremmes også via etableringen af forskellige former for *samarbejdsplatforme*, der sigter mod at øge kendskabet til deltagelse. For eksempel afspejles Østrigs traditionelle sociale partnerskabsmodel i programgennemførelsen for Den Europæiske Socialfond (ESF) og Den Europæiske Fond for Regional Udvikling (EFRU). Arbejdsmarkedets parter og økonomiske interesseorganisationer er traditionelt involveret i udformningen og overvågningen af de nationale strategiske referencerammer inden for et stående organ - Österreichische Raumordnungskonferenz (ÖROK).

Inddragelse i evalueringen

Inddragelsen af partnerne i evalueringsprocessen er slutfasen i en god cirkel. I Polen f.eks. har den polske ESF-forvaltningsmyndighed nedsat en evalueringstyregruppe for programmet for menneskelig kapital for at støtte effektiviteten af evalueringen på både nationalt og regionalt plan.

Denne gruppe består af institutioner og enheder, der er interesseret i at deltage i evalueringsprocessen, f.eks. repræsentanter for forvaltningsmyndigheden, mæglerorganer (på både centralt og regionalt plan), arbejdsmarkedets parter, den nationale evalueringssenhed og uafhængige evalueringsekspert.

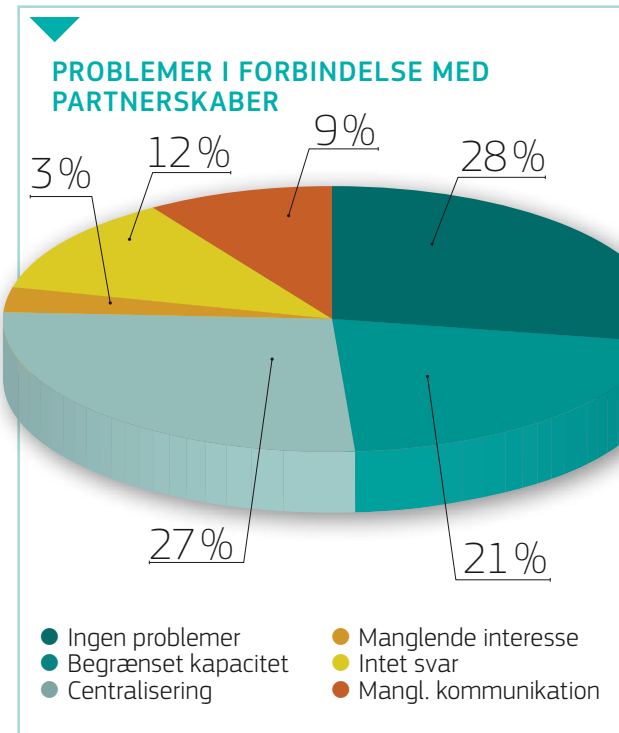
GD for Regionalpolitik har foretaget en undersøgelse af de hindringer for inddragelse af partnerne, der findes i løbet af programmeringsprocessen. Resultaterne af undersøgelsen fremgår af diagrammet.

Centraliseringen af beslutningsprocessen blev f.eks. nævnt som en af de vigtigste hindringer for, at partnerskabet kunne fungere ordentligt, i Portugal, Ungarn, Malta, Irland, Slovakiet, Nederlandene, Tyskland, Frankrig og Spanien.

I Rumænien, Ungarn, Estland og Letland og i mere erfarne lande som Tyskland, Frankrig eller Italien fremhævede myndighederne den *manglende kapacitet* blandt civilsamfundets organisationer til at indgå i den nationale og regionale økonomiske politik og en mangel på ressourcer, der forhindrer dem i at blive aktive deltagere.

I denne henseende har nogle medlemsstater ydet støtte til organisationernes administrative og finansielle kapacitet ved at medtage specifikke budgetposter for teknisk bistand helliget inddragelsen af partnerne i deres programmer.

I Det Forenede Kongerige for eksempel aflønnes medlemmerne af overvågningsudvalget, som udvælges efter et åbent udbud, i henhold til de regler, der er fastsat af Welsh Assembly Government. I Letland ydes der teknisk bistand til styrkelse af partnernes faglige kapacitet (uddannelseskurser) og fremme af deres deltagelse.

Identifikation og inddragelse af partnere

I medlemsstater som f.eks. Malta, Irland, Nederlandene eller Sverige er der en langvarig og højt værdsat tradition for inddragelse af civilsamfundet, da det bibringer uafhængige synspunkter inden for politiske, kulturelle, sociale og miljømæssige spørgsmål osv., selv om forud fastsatte procedurer eller retsgrundlag for udvælgelse af partnere som i Finland er sjældne.

God praksis i identificeringen og inddragelsen af partnere skal således fremhæves og tilpasses for at standardisere gennemførelsen af samhørighedspolitikken i alle medlemsstater. Målene med den europæiske adfærdskodeks for partnerskab er minimumskravene og en fælles standard.

Struktureret dialog

Den såkaldte strukturerede dialog har til formål at forbedre den eksterne kommunikation og øge synligheden af EU's politik og Kommissionens arbejde for at opnå en multiplikatorvirkning i kommunikationen af de samhørighedspolitiske målsætninger og Europa 2020-målsætningerne. Den forbedrer ligeledes civilsamfundets organisationers effektivitet med hensyn til at realisere fælles mål, forbedre ejerskabet i praksis og styrke partnerskabet.

Ud over de bilaterale og andre uformelle møder og drøftelser med de regionale og lokale myndigheder eller med civilsamfundets organisationer gennemføres der en gang om året en formel social og struktureret dialog vedrørende artikel 11 og den fremtidige artikel 5 mellem civilsamfundets organisationer generelt og Kommissionen.

STRUKTURERET DIALOG

De generelle mål, der forfølges med den strukturerede dialog, går ud på at bringe samhørighedspolitikken tættere på borgeren og opnå en kritisk masse til støtte for vores politik. Den strukturerede dialog er udformet som en mekanisme til opbygning af den gensidige tillid, idet Kommissionen demonstrerer sit ønske om at lytte til disse organisationer og forbliver tilgængelig og modtagelig over for deres bidrag. GD for Regionalpolitik tilrettelagde tre rundbordsdrøftelser i 2010 og 2011, og en fjerde drøftelse vil blive tilrettelagt senere i 2012.

Den strukturerede dialog er en inklusiv og deltagerorienteret proces, der hovedsageligt henvender sig til civilsamfundets paraplyorganisationer på europæisk plan (EU's »satellitorganisationer«). Disse organisationer er i stand til at udvikle en »europæisk offentlig opinion« og kan være nøglen til formidling af vores politiks betydning på græsrodsniveau. De kan kanalisere og fokusere de nationale og regionale medlemmers synspunkter (bottom-up) og formidle nøglebudskaber fra Bruxelles til græsrodsniveauer (top-down) og dermed fungere som formidlere både for Kommissionen og for deres medlemmer.

▶ REGIONAL FORVALTNING PÅ ET LOKALT PLAN: DET ØSTRIGSKE EKSEMPEL

På tidspunktet for Østrigs tiltræden af EU i 1995 bidrog forbundskanslerens kontor sammen med de føderale provinser til udviklingen af en innovativ og inklusiv lokal regional forvaltningsstruktur, som skulle støtte processen til at skabe overensstemmelse med EU's strukturfonde, navnlig Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

Da gennemførelsesfasen for EU's strukturfonde var overstået, blev EU-støttesystemet integreret i dagligdagen for lokalregeringen og den regionale udvikling på lokalt plan. Strukturen er nu et netværk bestående af 32 østrigske regionale forvaltningsorganer, der koordineres på nationalt plan af kontoret »Regional management Österreich«.

De regionale forvaltningsorganer har udviklet sig til en velfungerende struktur, som bidrager til at bringe tusindvis af projekter til regionerne på en afbalanceret måde, der afspejler de reelle behov på lokalt plan og skaber en retfærdig balance mellem landets landdistrikters og byområders interesser.

Selv før tiltrædelsen af EU fokuserede Østrig på balancen i udviklingen mellem bycentrene og land- og bjergdistrikterne med deres små industrier og rige traditioner, som risikerede at blive overset. Under sit »Familien Østrig«-program forpligtede landet sig til at fremme udviklingen af dets regioner.

Nøglen til dette har været en regional forvaltningsstruktur, der kunne fungere fuldt inklusivt fra bunden og op og alligevel leve op til de makroøkonomiske krav i den centrale politiske beslutningstagning.

Lokal organisation

Den regionale forvaltning i Østrig består af små organisationer med det mål at intensivere lokaludviklingen, etablere netværk, levere rådgivnings- og lobbytjenester og gennemførelsesprojekter på regionalt plan. Denne struktur har til formål at skabe en direkte forbindelse til lokalsamfundene og de lokale aktører, men ligger dog fortsat inden for rammerne af en centraliseret organisation.

Størstedelen af de regionale forvaltningsorganer (74%) er organiseret som private sammenslutninger eller som selskaber med begrænset ansvar. Medlemmerne af disse sammenslutninger omfatter kommuner, virksomheder og enkeltpersoner. Arbejdsmarkedets parter – handelskamre, fagforeninger – landbrugskamre, arbejdsmarkedsorganisationer (Arbeiterkammer) og lokale jobcentre – er involveret enten som medlemmer eller i en rådgivende funktion.

» En vigtig del af vores arbejde går ud på at fremme samarbejde mellem kommunerne på græsrodsniveau. «

I øjeblikket er de regionale forvaltere ansvarlige ikke blot for strategisk planlægning, men også for den faktiske gennemførelse af projekter og skaber løbende kontakter og opbygger netværk. Kommunikationsfærdigheder og kvalifikationer inden for netværksdannelse er centrale succesfaktorer.

Mens de regionale forvaltningsorganer er forskellige med hensyn til struktur og lokale målsætninger, er de bundet sammen af en fælles iværksætterånd, som går ud på at fremme de lokale interesser i deres region.

Lokal grænseflade

Netværket af regionale forvaltningsorganer er blevet en administrationslignende struktur, der udgør en grænseflade mellem nationale og regionale interesser. De regionale forvaltningsorganer skaber en yderst effektiv »bro« mellem regional planlægning på nationalt plan og lokalsamfundenes behov og ressourcer og er anerkendt som en vigtig innovation i den østrigske regionaludvikling og et væsentligt element i sikringen af effektive bånd til det lokale plan.

De lokale organer arbejder aktivt på at sikre videreudviklingen af deres region ved at forbedre beskæftigelsen, landbruget og teknologien og ved at yde støtte til innovation på alle områder.

De enkelte regionale forvaltningsorganers vigtigste tjenester, aktiviteter og projekter er gennemførelse af pilotprojekter, idéudvikling og opfølgning, projektovervågning og støtte til gennemførelsen af EU-programmer.

De kan handle på tværs af lokalsamfundets grænser, etablere netværk, bidrage med strategiske input til udvikling, bidrage til konkrete projektforslag og fremme, rådgive om og overvåge gennemførelsen.

Regionale forvaltningsorganer i aktion

I 1982 var Niederösterreich en af de første regioner, der oprettede et regionalt forvaltningsorgan, som fokuserede på dens skovområder.

Helene Mader fra regionalforvaltningen Niederösterreich forklarer: »Vi er en organisation, som er ansvarlig for koordinering af regionale interesser med staten og med nationale og europæiske strategier. «En vigtig del af vores arbejde går ud på at fremme samarbejde mellem kommunerne på græsrodsniveau. Vi sikrer også bedre koordinering med de naboerområder, der grænser op til kommunerne«.

I Tyrol er der otte regionale forvaltningsorganer, som fungerer som lokale tænketanke for bæredygtig regional udvikling og yder bistand til gennemførelsen af projekter via faglig støtte.

»De regionale forvaltningsorganer i Tyrol er frivillige sammenlutninger på regionalt plan og gennemfører et målrettet samarbejde mellem regionerne, staten, forbundsregeringen og EU. De skaber strategisk fokus på vores regionale udvikling. De arbejder på tværs af temaer og involverer en lang række aktører og målgrupper«, forklarer Andrea Fink fra Tyrols forvaltningsorgan.

»Det er vigtigt, at de er tæt involveret i projektinitieringen og projektudviklingen og deltager i gennemførelsen af regionale EU-støtteprogrammer«, tilføjer hun.

Josef Fanningner, direktør for regional forvaltning, Lungau, udtaler, at »regionale forvaltningsstrukturer er der for at tilbyde faglig bistand, rådgivning og informationsfaciliteter. De stiller støttestrukturer til rådighed for EU-programgennemførelsen og skaber forbindelsen til regionale aktiviteter, virksomhedsnetværk og andre regionale forvaltningscentre«.

»YDERLIGERE OPLYSNINGER

<http://www.rm-austria.at/>

► SAMHØRIGHEDSPOLITIKKENS RESULTATER 2007-2013

Et netværk af nationale eksperter, der overvåger resultaterne af programmer i de 27 medlemsstater, som medfinansieres af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Samhørighedsfonden 2007-2013, har udarbejdet en rapport⁽¹⁾. Eksperterne vurderer en række spørgsmål lige fra den generelle økonomiske situation til fremskridt med gennemførelsen af programmerne og de opnåede resultater. Det fremgår af rapporten, at gennemførelseshastigheden for samhørighedspolitikken blev intensiveret i 2010, selv om der i nogle lande er opstået tvivl om, hvorvidt de har kapacitet til at absorbere de tilgængelige midler i den resterende programmeringsperiode. I mange lande gøres der imidlertid en stor indsats for at forbedre gennemførelsen bl.a. ved at omfordele midlerne til områder, hvor der er mere efterspørgsel efter finansiering, eller hvor finansieringen kan bruges hurtigere.

Økonomiske begrænsninger

Ikke overraskende er de nationale udgifter til udvikling blevet mere begrænsede på det seneste. Dette har gjort det vanskeligere for medlemsstaterne at finde de midler, der er nødvendige til medfinansiering af samhørighedspolitiske programmer. Samtidig er EU-finansieringen – i forbindelse med nedskæringer i de nationale budgetter – blevet næsten den eneste kilde til finansiering af udgifter til udvikling for mange af de nye medlemsstater (EU12).

Noget tyder på, at de foranstaltninger, der er truffet for at begrænse budgetunderskuddene, har øget de regionale forskelle. Nedskæringerne i statens overførsler har således reduceret de midler, der er tilgængelige til udgifter til udvikling, både direkte og via indflydelsen på medfinansiering. Regioner med mere traditionelle industrier såsom tekstilindustri har fortsat befundet sig i en krisesituation under den aktuelle recession. De regioner, der er baseret på fremstilling, har selv om de er hårdt ramt på grund af tabt eksport, i mange tilfælde vist sig at være i stand til komme sig, efterhånden som efterspørgslen på markederne uden for EU er vokset igen.

Selv om den tilgængelige nationale finansiering måske er blevet mindre, har regionalpolitikken i de fleste medlemsstater fortsat fokuseret på håndtering af de underliggende strukturelle problemer i stedet for at blive skræddersyet og kanaliseret til nye aktiviteter.

Resultater siden 2007

I programmeringsperiodens første fire år er der blevet påvist en række væsentlige resultater.

Alt i alt skønnes det, at der er blevet skabt næsten 189000 job (fuldtidsækvivalenter) i EU som en direkte følge af de gennemførte projekter.

Der blev ydet støtte til næsten 24000 virksomhedsopstarte, og over 100000 SMV'er modtog støtte til investering og innovation.

Omkring 19000 projekter inden for forskning, teknologisk udvikling og innovation og 6000 forskningssamarbejdsprojekter inden for erhvervslivet modtog støtte.

Når det gælder infrastruktur blev næsten 920000 mennesker tilsluttet bredbåndsinternet. Yderligere 1,5 mio. mennesker blev tilsluttet en ren drikkevandsforsyning, og over 3,3 mio. blev tilsluttet hovedkloaknettet.

Der blev tilføjet omkring 280 km motorveje og 285 km jernbanestrækninger til det transeuropæiske transportnet, og der blev opnået store reduktioner i rejsetiden gennem en opgradering af veje og jernbaner, navnlig i de nye medlemsstater (EU12), mens 800 km² ødelagt eller forurenede jord blev rensede.

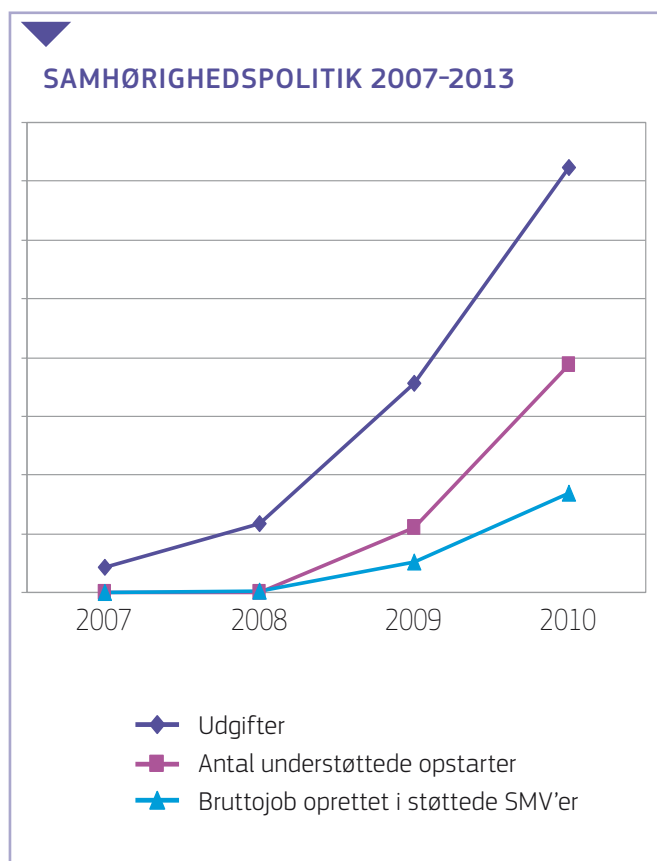
⁽¹⁾ Evalueringsnetværk, der gennemfører en politisk analyse af resultaterne af samhørighedspolitikken 2007-2013.

Fremskridt i 2010

Gennemførelsesthastigheden for samhørighedspolitiske programmer blev intensiveret i 2010, selv om der var alvorlige forsinkelser i visse lande, navnlig Rumænien, Bulgarien og Italien. Ekspertter advarer om, at det er tvivlsomt, hvorvidt nogle lande har kapacitet til at finde fornuftig anvendelse af den finansiering, der står til rådighed i den resterende programmeringsperiode.

Der er en risiko for, at opmærksomheden i nogle lande vil blive fokuseret på absorbering af midler, og at kvaliteten af de støttede projekter og deres effektivitet med hensyn til at nå udviklingsmålene vil lide herunder. I lyset af den vanskelige økonomiske situation og presset på de offentlige budgetter er det endnu vigtigere, at finansieringen bliver brugt på den mest effektive måde.

Udbetalinger

Støttebidraget fra EFRU og Samhørighedsfonden til udgifter til udvikling anslås at beløbe sig til gennemsnitligt 40% af statens årlige investeringsudgifter i den resterende programmeringsperiode i de nye medlemsstater (EU12), idet tallene ligger på mellem 8% i Cypern og 28% i Slovenien og omkring 75% i Ungarn og Slovakiet.

I hele EU er omkring 55% af det budget, der var afsat til programmerne, blevet tildelt projekter ved udgangen af 2010, hvilket er et godt stykke over tallet ved udgangen af det foregående år (23%). Tildelingerne i Rumænien, Bulgarien og Italien var imidlertid meget mindre og svarede kun til en tredjedel af de tilgængelige midler.

I disse og nogle få andre lande var forsinkelserne i gennemførelsen indlysende på de fleste politikområder, hvilket afspejler en manglende institutionel og planlægningsmæssig kapacitet og problemer med at finde medfinansiering på grund af krisen og den ringe efterspørgsel på støtte fra virksomhederne på grund af de usikre udsigter.

For at afhjælpe denne situation omfatter de foranstaltninger, der er truffet for at nedbringe forsinkelserne, en omfordeling af midlerne til områder, hvor finansieringen kan blive brugt hurtigere, f.eks. fra etablering af jernbaner til etablering af veje. Betalingsystemerne er blevet omlagt for at øge effektiviteten samtidig med, at forordningerne er blevet forenklet. Uddannelsen af de ansatte og anvendelsen af eksperter konsulenter er blevet intensiveret, ligesom der er gjort brug af lån fra EIB og andre steder for at nedbringe problemerne med medfinansiering.

YDERLIGERE OPLYSNINGER

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm#1

▶ STRUKTURFONDE HJÆLPER EU MED AT KOMME OVER DEN ØKONOMISKE KRISE

En del af strategien for at sætte skub i den europæiske økonomi, skabe job og genoprette den økonomiske vækst omfatter nu et nyt fokus for EU's strukturfonde og brug af dem som målrettede investeringsværktøjer. En hurtigere udbetaling af tilgængelige investeringer er nu også en prioritet, og for nogle medlemsstater har der fundet en omprogrammering af midlerne sted for at muliggøre indskydelse af ressourcer i sektorer, hvor investeringerne kan absorberes hurtigt. Alle disse foranstaltninger er blevet truffet for at sikre, at der inden for de eksisterende budgetter og operationelle programmer for strukturfondene gennemføres vækstska-bende investeringer, som har en direkte indvirkning og langsigtede økonomiske fordele.

Øget medfinansieringssats for fem lande

Opmærksomheden er især rettet mod de medlemsstater, der i øjeblikket modtager særlig økonomisk bistand, de såkaldte »programlande« – Grækenland, Irland, Letland, Portugal og Rumænien.

EU's regeringer og Europa-Parlamentet nåede i december 2011 til enighed om en midlertidig facilitet, som gør det muligt for EU-andelen af medfinansieringen midlertidigt at blive hævet med op til 10 procentpoint for disse lande, der modtager særlig bistand.

Uden at øge de til rådighed stående EU-midler er det nu muligt for disse fire lande – Grækenland, Letland, Portugal og Rumænien – at få projekter medfinansieret med op til 95% i den finansielle planlægningsperiode 2007-2013.

EU's medfinansieringsloft for Irland er nu 60%, hvor den tidligere grænse var på 50%. Enhver stigning i medfinansieringssatsen vil kun blive gennemført på anmodning fra de berørte medlemsstater og er kun tilgængelig, mens landet modtager makroøkonomisk bistand.

I den aktuelle svære økonomiske situation og med kun lidt plads i de nationale budgetter til investeringer, er denne midlertidige forøgelse af medfinansieringen et positivt og velkomment skridt til at holde gang i vækstska-bende investeringer.

Handling på vej siden 2009

En række vigtige foranstaltninger trådte i kraft i april 2009 med det formål at øge virkningen og fleksibiliteten af EU's samhørighedspolitik. Lovændringer og andre henstillinger for at fremskynde finansieringsprocedurerne har fokuseret på administrativ forenkling, større fleksibilitet for programledere, fremrykning af foranstaltningerne, indskud af likvide midler og en øget anvendelse af faglig bistand.

I denne forbindelse blev i alt 13 individuelle foranstaltninger foreslået. For eksempel blev en yderligere forskudsbetaling på 6,25 mia. EUR afsat til programmerne under Den Europæiske Fond for Regional Udvikling (EFRU) og Den Europæiske Socialfond (ESF) for at forbedre de nationale, regionale og lokale myndigheders cash flow. Forskuddene beløber sig nu til i alt 11,25 mia. EUR.

» Disse midler kan hjælpe medlemsstaterne til at skabe storstilede støtteordninger for især unge. «

Der er nu mulighed for større fleksibilitet i programforvaltningen, idet foranstaltningerne kan omprogrammeres for at bidrage til at bekæmpe den økonomiske krise og fremskynde udgifterne på områder med et bedre vækstpotentiale.

I Italien er der f.eks. en handlingsplan på vej for Mezzogiorno-regionen, der fokuserer på finansiering af uddannelse, beskæftigelse, bredbåndsinvesteringer og jernbaneinfrastruktur. Denne støtte til et samlet beløb på 3,1 mia. EUR kan investeres hurtigere via en programmeringsændring. Kommissionen bistår løbende medlemsstater, der ønsker at fokusere midler på vigtige økonomiske sektorer med det størst mulige vækstpotentiale.

Der er også blevet gennemført en række lovgivningsmæssige ændringer for at forenkle procedurerne og skabe større fleksibilitet. Disse ændringer fokuserer på områder som statsstøtte, store investeringsprojekter og inddragelse af energieffektivitet og energibesparende programmer inden for boligsektoren.

For at sikre en maksimal udnyttelse af EU-investeringen er den faglige bistand blevet intensiveret i forbindelse med forberedelsen af store projekter. I samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank er der blevet taget skridt til at forenkle brugen af finansielle instrumenter såsom garantiordninger, navnlig til oprettelse af nye små og mellemstore virksomheder (SMV'er).

Støtte til unge arbejdsløse og ugunstigt stillede personer

Et nøgleproblem er arbejdsløsheden blandt unge i Europa. Kommissionen har opfordret medlemsstaterne til at bruge den tilgængelige kombinerede EU-finansiering og nationale medfinansiering på 22 mia. EUR fra Den Europæiske Socialfond, som stadig ikke er afsat til projekter.

Disse midler kan hjælpe medlemsstaterne til at skabe storstilede støtteordninger for især unge. Der ydes yderligere støtte til medlemsstaterne i form af 4,3 mia. EUR i faglig bistand, som ydes via ESF for at hjælpe medlemsstaterne til at udvikle eller udvide lærlingeordninger og programmer, der støtter unge iværksættere og sociale iværksættere.

Alt i alt kan medlemsstaterne nu flytte ressourcer mellem forskellige instrumenter eller indføre nye instrumenter alt efter situationen på deres arbejdsmarkeder. Der er blevet indført nye foranstaltninger, eller der er blevet lagt ny vægt på eksisterende ESF-støttede foranstaltninger i Belgien, Den Tjekkiske Republik, Frankrig, Irland, Italien, Litauen, Letland, Luxembourg, Nederlandene, Portugal, Slovenien, Grækenland og Det Forenede Kongerige.

Disse foranstaltninger har hovedsageligt været henvendt til de grupper, der er hårdest ramt af krisen, gennemførelse af ordninger, der har til formål at opretholde job eller fremme (re) integration, idet nogle foranstaltninger specifikt har fokuseret på sektorer, der er hårdt ramt af den økonomiske krise (f.eks. fremstillingsvirksomhed, bygge- og anlægsvirksomhed og tekstilindustri). ►►

Støtte i Portugal

Projektet »Istandsættelse af bygninger i Urbanização de Vila D’Este – Vilar de Andorinho – Fase I – Vila Nova de Gaia« vedrører en integreret byfornyelse og sigter mod at forbedre energieffektiviteten i boligblokke. Investeringerne har omfattet varmeisolering, fornyelse af indgangsarealer og trappeskakter, montering og/eller udskiftning af vinduesrammer, installering af ventilations- og belysningsystemer. Samlet investering: 5,2 mio. EUR, EU-bidrag: 4,2 mio. EUR.

Bioteknologisk udvidelse: »Biocant II«-projektet i Aveiro er en udvidelse af teknologiparken i Cantanhede og består i opførelsen af en facilitet til bioteknologiske virksomheder og nogen støtteinfrastruktur til deres arbejde, som hovedsageligt er relevant for laboratorietjenesterne. Samlet investering: 3,89 mio. EUR, EU-bidrag: 50%.

Støtte i Irland

CASALA: Centre for Affective Solutions for Ambient Living Awareness (CASALA) er et af to centre for anvendt forskning ved Dundalk Institute of Technology. Dets primære opgave går ud på at samarbejde med den irske industri om produktinnovation, virksomhedernes konkurrenceevne og markedslederskab inden for den fremvoksende sektor for intelligente omgivelser. Med en EU-støtte på 1,41 mio. EUR ud af en samlet investeringspakke på 1,82 mio. EUR bidrager centeret til at øge Dundalks it-sektors evne til at konkurrere i forbindelse med nationale og internationale finansieringsinitiativer, navnlig i tilknytning til EU’s handlingsplan vedrørende »en god alderdom i informationssamfundet«.

Støtte i Grækenland

Corallia klyngeinitiativet (omkring 37 mio. EUR i 2007-2013) i regionerne Attika og Vestgrækenland er et offentligt-privat partnerskab, der sigter mod at sætte skub i konkurrenceevne, iværksætterånd og innovation inden for videnintensive, eksportorienterede teknologisegmenter via oprettelsen af innovationsklynger. Via Corallias aktiviteter inden for mikroelektronik og indlejrede systemer er der nået mærkbare resultater, herunder en væsentlig stigning i den årlige omsætning, eksporten, antallet af patentansøgninger og jobskabelsen. Den nye »bottom-up« politiske beslutningstagning, der anvendes, har resulteret i en række succeshistorier.

E-recept: Dette begyndte som et pilotprojekt for at bidrage til at nedbringe de unødvendige udgifter inden for den græske sundhedssektor og spare 1 mia. EUR om året. Det er et e-sundhedsprojekt med et relativt lille budget (25 mio. EUR) med anslåede direkte besparelser på Grækenlands offentlige budget på 200 mio. EUR det første år og yderligere 500 mio. EUR i form af indirekte besparelser i tilknytning til nedbringelse af den alt for store udskrivelse af recepter på medicin og unødvendig behandling.

I Letland blev der f.eks. med den finansielle omfordeling af 135 mio. EUR afsat yderligere finansiering til fremme af beskæftigelsen (i alt 63,5 mio. EUR) med henblik på at skaffe job til de mest sårbare personer inden for rammerne af hasteprogrammet for beskæftigelsen, opdatere arbejdstagernes færdigheder, tilbyde uddannelsesmuligheder til mennesker, der arbejder på deltid i virksomheder i vanskeligheder, og med henblik på social inklusion.

Decentraliseret beslutningstagning om mindre projekter

Siden juni 2010 er Kommissionens godkendelse kun påkrævet for projekter til et samlet beløb på over 50 mio. EUR (EU-midler og nationale midler tilsammen). Ved at hæve tærsklen fra 25 mio. EUR kan der iværksættes flere projekter direkte, uden at det berører de overordnede kontrolmekanismer for anvendelsen af EU-midlerne.

Kreditstøtte til SMV'er

Det er velkendt, at små og mellemstore virksomheder tegner sig for de fleste job i Europa, idet de i gennemsnit skaber 80% af al ny beskæftigelse. Strukturfondene kan nu anvendes som en garanti, der kan hjælpe SMV'er til at få adgang til kredit. Dette gælder nu finansiering af udvidelse og ikke blot opstartsfasen. Omkring 500 mio. EUR af EU-midlerne er blevet omprogrammeret til brug som en garantiordning.

Prioriterede projekter i Grækenland

Kommissionen og de græske myndigheder har udarbejdet en liste med over 180 strategiske vækstfremmende projekter. Fristerne er fastsat således, at gyldige projekter til en værdi af 11,5 mia. EUR (EU-midler og nationale midler tilsammen) vil blive gennemført inden udgangen af 2013, hvilket vil skabe mellem 90 000 og 108 000 nye job.

Task forcen for Grækenland, der blev oprettet i midten af 2011, bidrager til at styrke de græske myndigheders kapacitet til at fremskynde gennemførelsen af strukturfondsinvesteringer i praksis.

YDERLIGERE OPLYSNINGER

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_da.cfm

DR. WALTER DEFFAA
Ny generaldirektør
i GD Regionalpolitik

► PRÆSENTATION AF DEN NYE GENERALDIREKTØR

Den nye generaldirektør for GD Regionalpolitik, Dr. Walter Deffaa, har en imponerende professionel baggrund på det finansielle og økonomiske område. Han studerede økonomi ved universitetet i Tübingen og ved det tekniske universitet i Berlin, han har en ph.d.-grad i økonomi fra Stuttgart-Hohenheim-universitetet, og han er en certificeret intern revisor. Han var også lektor ved Europakollegiet i Brügge i perioden 1999-2009.

Siden 1983 har han arbejdet ved Europa-Kommissionen i Bruxelles, hvor han siden februar 2012 har været generaldirektør for Regionalpolitik. Han har tidligere været generaldirektør for Beskatning og Toldunion (2009-2012), generaldirektør for Den Interne Revisionstjeneste (2004-2009), finansdirektør i GD Regionalpolitik (2003-2004) og direktør i generalsekretariatet (2001-2003), direktør i GD Budget (1999-2001) og kabinetschef for kommissær Wulf-Mathies (1997-1999). Han har udgivet adskillige publikationer om spørgsmål inden for europæiske offentlige finanser og revision.

▶ FEJRING AF INNOVATIVE PROJEKTER VED REGIOSTARS-PRISOVERRÆKKELSEN

RegioStars 2012 fokuserede på innovative projekter ved prisoverrækkelsesceremonien i Bruxelles den 14. juni, hvor vinderne fik overrakt de eftertragtede RegioStars-priser af kommissæren for regionalpolitik, Johannes Hahn, og formanden for RegioStars-dommerkomitéen, Luc van den Brande. Dommerkomitéen fremhævede det fremragende og innovative arbejde, der udføres i praksis i hele EU inden for de fem kategorier. Alle de 24 finalister blev således udråbt til vindere og en kilde til inspiration for andre. RegioStars er en årlig event, hvor innovative projekter støttet af EU's samhørighedspolitik anerkendes og belønnes. Priserne blev første gang uddelt i 2008, og der er allerede planer om, at 6. udgave skal finde sted i februar 2013.

Ceremonien blev afholdt på Hotel Le Plaza i Bruxelles opført i 1930'erne

INTELLIGENT VÆKST

VINDER: ECO WORLD STYRIA

Gerd Gratzer, vicedirektør for økonomi og innovation for regeringen i Steiermark, og Sabine Seller, Eco World Styria Project Manager, modtog prisen. Projektet sigter mod at øge koncentrationen af succesrige virksomheder inden for ren teknologi (cleantech) i Steiermark-regionen (AT) og mod at hjælpe

denne klynge til at blive et internationalt samlingssted for cleantech-innovatorer. Det sigter også mod at øge regionens globale konkurrenceevne via innovation på området grønne teknologier og mod at skabe økonomisk vækst.

►Yderligere oplysninger: www.eco.at

BÆREDYGTIG VÆKST

VINDER: GRABS (Green and Blue Space

Adaptation for Urban Areas and Eco-towns)

Diane Smith, den førende partner for GRaBS-projektet, og Christophe di Pompeo, medlem af Nord-Pas de Calais regionalråd, modtog prisen på vegne af de 14 GRaBS-partnere fra otte medlemsstater (AT, EL, IT, NL, SE, SK og UK). GRaBS leverer værktøjer og viden, der skal sikre, at byudviklingen i hele

Europa er tilpasset virkningerne af klimaændringerne. Projektet gør det muligt for offentlige myndigheder, byplanlæggere, arkitekter og planlæggere at skabe eller ommodellere uden-dørsarealer og bygninger for at sikre, at de kan modstå klimaændringer og ekstremt vejr.

►Yderligere oplysninger: <http://www.grabs-eu.org/>

INKLUSIV VÆKST

VINDER: O40 – Older people for older people

(Ældre for ældre)

Kate Stephen, Centeret for sundhed i landdistrikter, University of the Highlands and Islands (UK), og Jim Millard, politisk seniorrådgiver, den skotske regerings EU-kontor, modtog prisen for O40-projektet, der hjælper landdistrikterne til at levere tjenesteydelser ved at mobilisere ældre,

Johannes Hahn og Luc van den Brande med alle RegioStars-vinderne

Johannes Hahn, kommissær for regionalpolitik

Formanden for RegioStars-dommerkomitéen, Luc van den Brande

Johannes Hahn og Luc van den Brande med RegioStars-dommerkomitéen

Den ansette RegioStars-pris

som kan hjælpe andre ældre. Projektpartnerregionerne i Nordeuropa – Finland, Grønland, Nordirland, Skotland og Sverige – arbejdede sammen med lokalsamfundene om forskning i og udvikling af alternative metoder til at yde støtte og levere tjenesteydelser til deres ældre medborgere. De søgte navnlig at fylde hullerne i leveringen af tjenesteydelser for at give ældre mulighed for at forblive i deres eget hjem og deres eget lokalsamfund.

►Yderligere oplysninger: www.040s.eu

CITYSTAR

VINDER: SÖM – South East Malmö (Sydøstlige Malmö)

Pontus Lindberg (til venstre), formand for det regionale struktur-fondspartnerskab i Skåne og Blekinge, og Anders Nilsson, formand for bydistriktsrådet i Fosie, modtog prisen for SÖM-projektet, der havde som mål at skabe et socialt, miljømæssigt og finansielt bæredygtigt klima i fire ugunstigt stillede distrikter i det sydøstlige Malmö (SE). SÖM samlede borgere, private aktører, ejendomsbesiddere samt handelslivet og industrien for at skabe et strategisk

partnerskab og udarbejde en handlingsplan for genopbygning i forbindelse med byens fremtidige udvikling.

►Yderligere oplysninger: www.malmo.se

INFORMATION OG KOMMUNIKATION

VINDER: PODLASKIE VOIVODESHIP

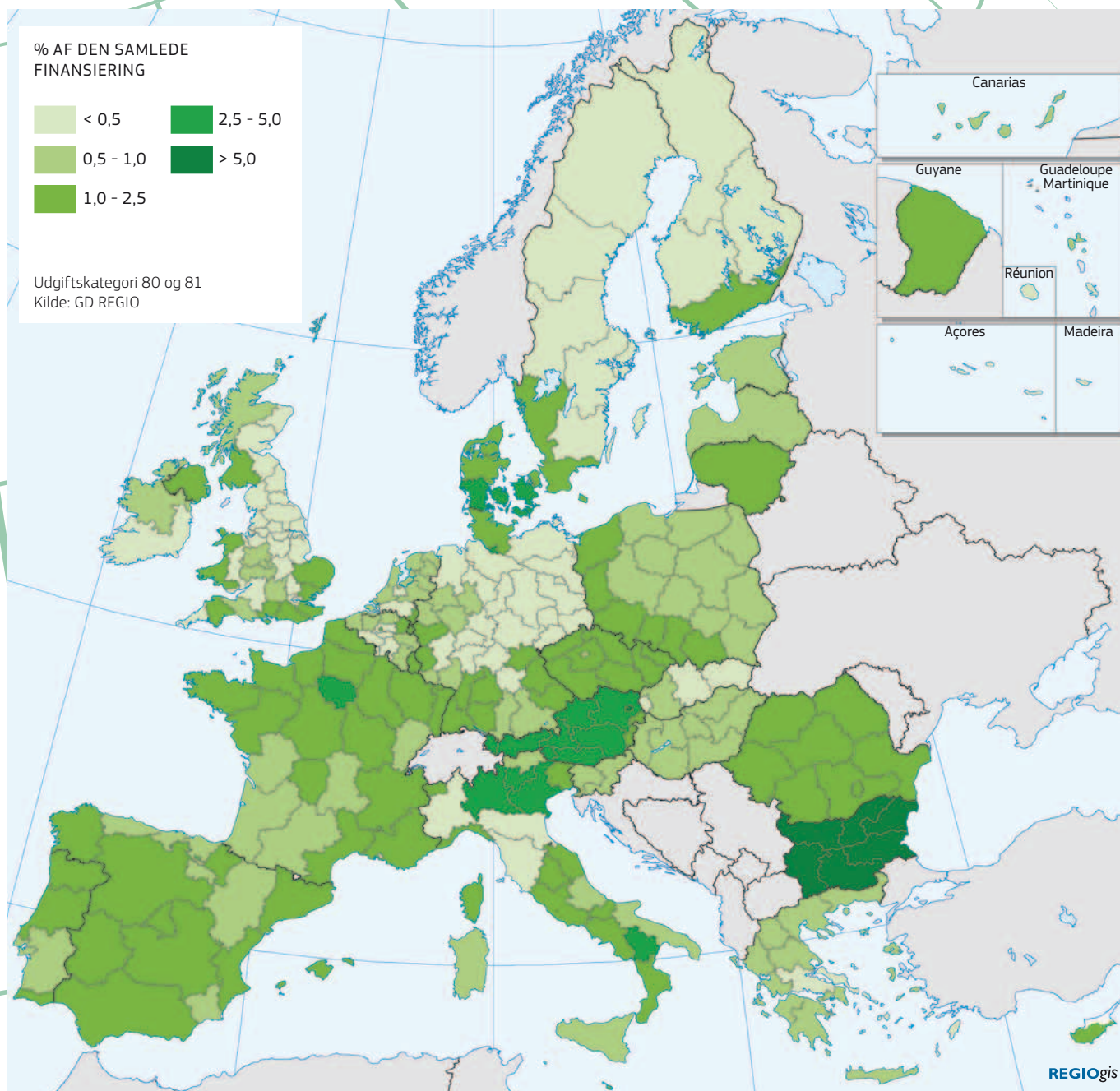
Jarosław Dworzański (til højre), leder af Podlaskie Voivodeship (PL), og Zbigniew Nikitorowicz, kabinetschef, modtog prisen for internetværktøjer, der informerer offentligheden om projekter, der modtager støtte fra EU's regionalpolitik. Det vindende websted præsenterer detaljeret information på både polsk og engelsk om medfinansierede investeringer og programdeltagere med brugervenlige værktøjer til at se virkningerne og gennemførelsen af projekterne. Desuden præsenterer det eksempler på god praksis, som har bidraget væsentligt til provinsens vækst og til at fremme EU-programmer og -investeringer.

►Yderligere oplysninger: www.podlaskiedotacje.pl

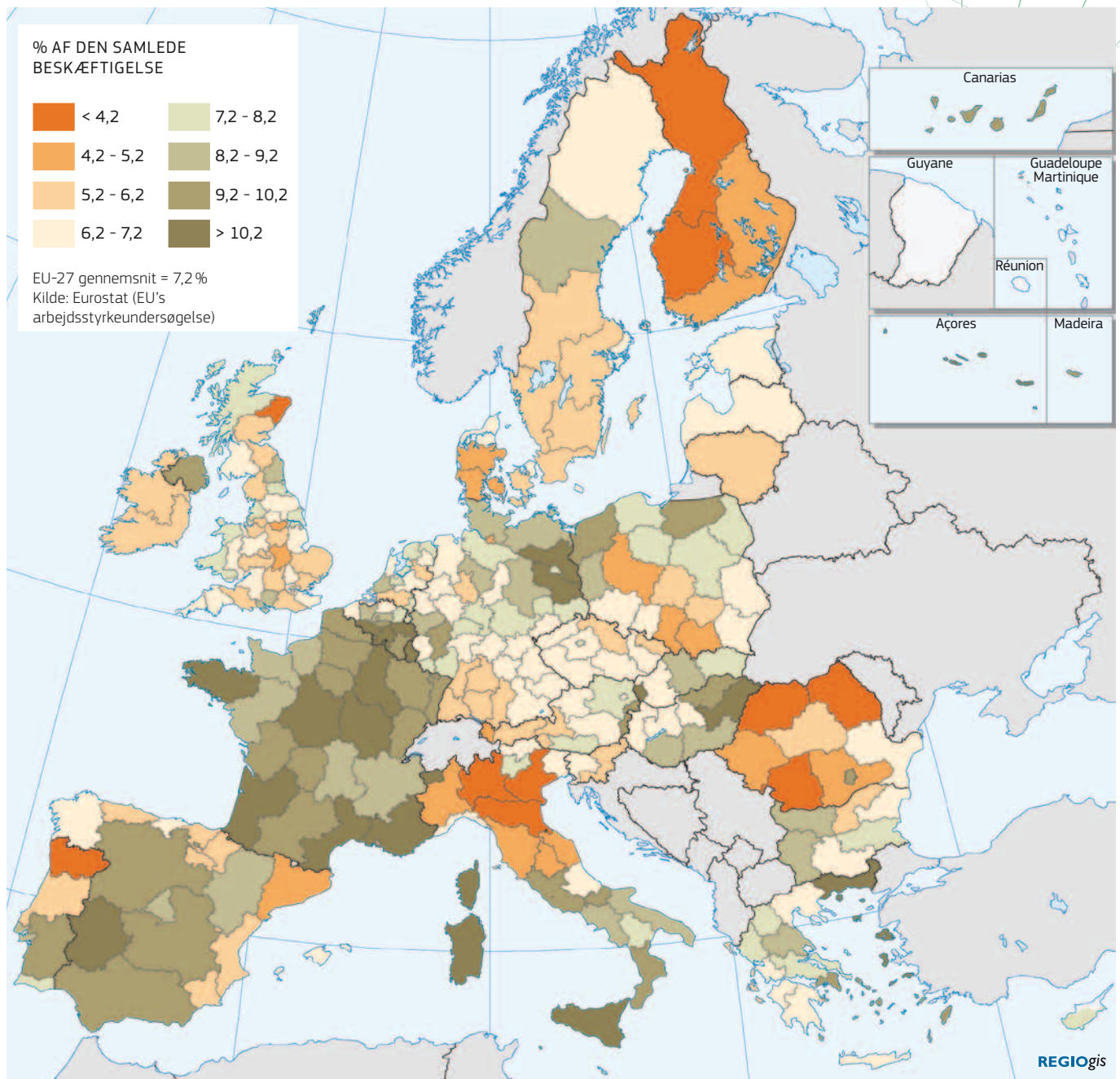
► SAMHØRIGHEDSPOLITIKKENS PLANLAGTE INVESTERINGER I KAPACITETSOPBYGNING, 2007-2013

Dette kort viser samhørighedspolitikens planlagte investeringer i kapacitetsopbygning i programmeringsperioden 2007-2013 som en andel af den samlede finansiering. Dette omfatter aktiviteter med henblik på forbedring af politik- og programudformning, overvågning og evaluering samt aktiviteter til fremme af partnerskaber, pagter og initiativer via netværkssamarbejde mellem aktører. Samhørighedspolitikken har i stigende grad investeret i institutioner, regeringsførelse og kapacitetsopbygning på alle niveauer som en nøgelfaktor i forbedring af effektiviteten af dens interventioner på andre områder som f.eks. infrastruktur, innovation og iværksætterånd eller uddannelse.

Kortet viser, at samhørighedspolitikken støtter sådanne aktiviteter mange forskellige steder. De største andele findes i alle regionerne i Bulgarien, men også i mere udviklede regioner såsom Wien og Oberösterreich (AT) eller Syddanmark (DK), hvor størstedelen af udgifterne til kapacitetsopbygning går til forbedring af programudformning og -gennemførelse. I modsætning hertil er sådanne investeringer meget lave i nogle regioner i Tyskland og i de fleste regioner i Det Forenede Kongerige, Sverige og Finland.

► BESKÆFTIGELSE INDEN FOR OFFENTLIG ADMINISTRATION*, GENNEMSNIT 2010-2011

Dette kort viser andelen af beskæftigelse i den offentlige administration (herunder forsvar og socialforsikring) som en procentdel af den samlede beskæftigelse. Denne indikator afspejler den offentlige sektors betydning for beskæftigelsen. Andelen af beskæftigelse inden for den offentlige sektor afspejler i bredt omfang regionens type, idet den er højere i byområder end i landdistrikter. Andelen er også en indikation af økonomiens struktur. På kort sigt kan jobskabelsen inden for den offentlige sektor redde og skabe job, når den økonomiske aktivitet falder. På længere sigt kan den imidlertid afspejle den private sektors svagheder, når det gælder jobskabelseskapacitet.

Situationen er meget forskellig i EU's regioner. I nogle regioner som f.eks. Nordøstskotland (UK), Lombardiet (IT) eller Nordøst (RO) er den særlig lav, idet andelen i 2011 lå på henholdsvis 2,8%, 3,2% og 3,3% af den samlede beskæftigelse. I andre regioner er den offentlige sektor en meget større kilde til job, idet andelen af beskæftigelse inden for den offentlige når op på næsten 30% i Ciudad Autónoma de Ceuta og Ciudad Autónoma de Melilla (ES), 20,5% i Voreio Aigaio (EL) og 13,1% på Korsika (FR).

*NACE (Systematisk fortegnelse over økonomiske aktiviteter i De Europæiske Fællesskaber) hovedafdeling 0 = »Offentlig administration og forsvar; socialsikring«

► HVORDAN MAN BEDST UDVÆLGER PROJEKTER TIL MEDFINANSIERING

HENSTILLINGER TIL EFRU I PERIODEN 2014-2020

Udvælgelse af projekter, der bedst bidrager til programmålene og kræver et minimum af administrative ressourcer og en minimal indsats, er af afgørende betydning for gennemførelsen af samhørighedspolitikken. I en tid med budgetstramninger vil der blive lagt endnu mere vægt på de offentlige investeringers effektivitet og omkostningseffektivitet. Den nye lovramme, som Kommissionen har foreslået for programmeringsperioden 2014-2020, vil også sætte større fokus på resultater. Den række aktiviteter, der medfinansieres via Den Europæiske Fond for Regional Udvikling (EFRU), er yderst varieret, og der findes ingen projektudvælgelsesproces, der passer til alle. Denne proces bør altid tilpasses forholdene og rammerne i den pågældende medlemsstat eller region. På grundlag af en nyere undersøgelse af projektudvælgelsesprocesserne i seks medlemsstater kan der udledes flere henstillinger for 2014-2020.

Forberedelse af indkaldelser af projektforslag

Forvaltningsmyndighederne modtager typisk ansøgninger fra potentielle støttemodtagere via et system af indkaldelser af projektforslag. De grundlæggende beslutninger om projektudvælgelsen træffes allerede i programmeringsfasen, når forvaltningsmyndigheden vælger mellem midlertidige eller permanente indkaldelser af projektforslag, beslutter, om indkaldelserne skal struktureres i en eller flere faser, og i samarbejde med overvågningsudvalget definerer og vedtager de projektudvælgelseskriterier, der skal gælde for indkaldelsen. I denne forbindelse anbefales det, at man:

- inddrager aktører, navnlig fra den private sektor og dem, der er relevante for regionen, i forberedelsen af indkaldelserne af projektforslag;
- skræddersyr indkaldelsen til de reelle behov i sektoren og klart kommunikerer de specifikke mål, finansieringsvilkår, udvælgelseskriterier og proceduren til ansøgerne og aktørerne;

- i udvælgelsesprocessen prioriterer de ansøgninger, der bidrager mest til programmålene og kræver færrest ressourcer;
- fastsætter og anvender grænser/benchmarks for enhedsomkostninger for at sikre en sund finansiel forvaltning;
- fastsætter få klare, enkle og forståelige udvælgelseskriterier, som gør det muligt for evalueringsekspertes at vurdere baggrunden for projektansøgningen.

Vejledning for ansøgere

Vejledning fra forvaltningsmyndigheden (eller oftere fra mæglerorganet) til ansøgerne er en vigtig variabel, der er afgørende for udvælgelsesprocedurerens overordnede effektivitet. Man bør:

- styrke vejledningen til ansøgerne ved at gennemføre høringer og yde hurtig feedback på mulighederne for at opnå finansiering;
- stille webbaserede værktøjer til rådighed for ansøgerne, f.eks. selvvurderingsværktøjer, og levere klare og præcise instruktioner og formularer om, hvordan man gør.

Udarbejdelse og indsendelse af ansøgninger

Ansøgerne bør udarbejde ansøgningerne i overensstemmelse med kravene i indkaldelserne. Det antal dokumenter, der kræves, og indholdet af dem varierer betydeligt afhængigt af projekttype, anvendelsesområde og medlemsstatens/forvaltningsmyndighedens særlige karakteristika.

Afhængigt af de fastlagte procedurer og omfanget af e-forvaltningstjenester i medlemsstaten indsender ansøgerne ansøgningen pr. post, elektronisk eller indgiver den personligt.

Mange ansøgere benytter eksterne konsulenter i forbindelse med udarbejdelsen af deres ansøgninger (næsten 90% i nogle medlemsstater). Selv om brugen af specialister er berettiget,

hvis der ikke findes passende ekspertise i huset (f.eks. ingeniører, der kan udarbejde tekniske dokumenter), understreger den omfattende outsourcing af udarbejdelse af støtteansøgninger behovet for klare og præcise krav i indkaldelsen af projektforslag samt målrettet og tilgængelig vejledning. Man bør:

- kun bede ansøgerne om de dokumenter, der er vigtige for vurderingen af projektansøgningen i forhold til støttevilkårene og programmålene;
- begrænse inddragelsen af eksterne konsulenter på ansøgniveau ved at fastsætte klare regler og finansielle grænser for outsourcing;
- kun kræve det samme dokument fra ansøgeren en gang⁽¹⁾;
- fremme e-løsninger ud over de foreslåede lovgivningsmæssige e-samhørighedskrav, også for ansøgerne. Elektronisk indsendelse af dokumenter og data er navnlig tilrådelig, da det giver ansøgerne feedback på deres ansøgning i realtid.

Evaluering af ansøgninger, projektudvælgelse og indgåelse af tilskudsaftalen

Afhængigt af om indkaldelsen af projektforslag er permanent eller midlertidig, evalueres ansøgningerne løbende eller efter udløbet af fristen for indsendelse af ansøgninger. Evalueringen foretages typisk af forvaltningsmyndigheden/mæglerorganet, nogle gange bistået af en eller flere eksterne evalueringseksperter. Man bør:

- nedbringe de administrative omkostninger ved at begrænse antallet af evalueringseksperter til det nødvendige minimum og fastsætte regler for forebyggelse af interessekonflikter blandt eksterne evalueringseksperter;
- øge gennemsigtigheden via offentliggørelse af udvælgelsesorganernes ansvarsområder, navnene på evalueringseksperter og medlemmer af udvælgelsesorganerne, evalueringsrapporterne og de fuldstændige evalueringsresultater og ved at informere de ansøgere, der ikke udvælges, om årsagerne til afslaget;
- nedbringe den tid, der går mellem indsendelse af projektansøgningen og afgørelsen om finansiering, til et minimum, f.eks. ved at fastsætte bindende frister;
- indføre en tilgængelig appelprocedure for ansøgerne.

►YDERLIGERE OPLYSNINGER

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/selection/selection_process.pdf

(1) Indkodningsprincippet »kun en gang« som omhandlet i Small Business Act for Europa, vedtaget den 25.6.2008, SEK (2008) 2101.

▶ MALTA

▶ KRÆFTBEHANDLINGEN FØRES IND I DET 21. ÅRHUNDREDE

Etableringen af et tidssvarende kræftcenter skrider stødt fremad i Malta. Denne nye facilitet skal efter planen åbne i 2013, og det nuværende antal sengepladser til kræftpatienter vil blive tredoblet. Det vil også tilbyde øens 410 000 indbyggere en avanceret diagnosticering og behandling af sygdommen.

Samlede omkostninger:
EUR 48 802 800
EU-bidrag:
EUR 41 482 300

Kunstnerisk indtryk af det nye onkologicerter

Mater Dei Hospital Oncology Centre har fået sit navn efter et nyt alment hospital i Msida, en by på nordøstkysten. Den nye facilitet, der er en udvidelse af det almene hospital, vil overtage alt det onkologiske arbejde, der udføres på det nærliggende Sir Paul Boffa Hospital, som er specialiseret i onkologi og palliativ behandling. Den passer også ind i målsætningerne i Maltas generelle nationale kræftplan (2010-2015) som f.eks. kortere ventetid og bedre behandlingspraksis.

Onkologicerteret vil tilbyde avanceret kræftbehandling i et alsidigt behandlingsmiljø. Det vil fysisk og organisatorisk være tilknyttet Mater Dei Hospital og vil få et areal på omkring 23 000 kvadratmeter.

Det medfinansieres af EU via EFRU, og den nye bygning har 74 sengepladser til indlagte patienter, 22 sengepladser til dagbehandling og 12 ambulatoriske kræftbehandlingsafsnit. Den største af de fire funktionelle afdelinger er indlæggelsesafdelingen med et voksenafsnit (32 sengepladser i alt, fem ekstra med projektet), et afsnit for palliativ behandling (16 ekstra pladser), et børne- og ungeafsnit (øget fra seks til 10 pladser), et hæmatologiafsnit (16 sengepladser overflyttet fra Mater Dei Hospital) og en radioisotopenhed.

▶ YDERLIGERE OPLYSNINGER

https://ehealth.gov.mt/healthportal/health_institutions/hospital_services/mater_dei_hospital/mater_dei.aspx

Omfattende moderne faciliteter

I den ambulante afdeling bidrager projektet med otte nye ambulatoriske kræftbehandlingsafsnit, så der er i alt 12. Diagnosticerings- og behandlingsområderne har et strålebehandlingsafsnit, et dagsafsnit og generelle anæstesifaciliteter. Endelig vil området for hospitalsstøttetjenester tilbyde alt fra fysioterapi til social bistand og psykologi.

Efter udgravningen blev der opført tre beskyttede rum, som skal huse det vigtigste strålebehandlingsudstyr i form af lineære acceleratore. Et fjerde beskyttet rum vil supplere dette område. Hermed får de maltesiske kræftpatienter en strålebehandling, der er ført ind i det 21. århundrede. Fase tre omfatter opførelsen af resten af centeret.

»Vores nye sundhedsafdeling vil være helliget fremme af den onkologiske behandling, uddannelse og forskning«, siger Brian St John, administrerende direktør for Foundation for Medical Services og projektleder for onkologicerteret. Han tror også på, at faciliteten vil tilskynde til ny og bedre praksis blandt Maltas kræftbehandlingslæger.

Hvert år får omkring 1 400 af Maltas indbyggere kræft, og omkring 700 dødsfald tilskrives denne sygdom. Det nye center skal behandle 60% af alle Maltas kræftpatienter. Det vil også have en grøn infrastruktur med solfangere på taget og energigenindvindingsystemer.

▶OLOMOUCKÝ KRAJ, DEN TJEKKISKE REPUBLIK

▶FORBEDRING AF MOBILITETEN FOR KØRESTOLSBRUGERE

Et innovativt nyt køretøj, der er designet til at transportere kørestolsbrugere sikkert og hurtigt på offentlige veje, vil snart blive sat i masseproduktion. Elbee, der er udviklet af den tjekkiske maskinvirksomhed ZLKL, beliggende i Loštice i Olomouc-regionen, har også modtaget EU-støtte til at sætte prototypen i produktion.

Kørestolsbrugere støder på en række problemer, når de bruger en almindelig bil, f.eks. behovet for at skifte siddeplads, når de stiger ind i eller forlader køretøjet. Det kan også være problematisk at få deres kørestol ind i bilen.

En Elbee er en elegant løsning på disse udfordringer. Den har unikke hængslede døre, som er fjernstyrede. Den sænkede dør bliver en rampe, så kørestolsbrugeren nemt kan køre ind i og ud af køretøjet. Når dørene lukker, kan brugeren køre køretøjet siddende i kørestolen.

Køretøjet er officielt klassificeret som et »tungt terrængående køretøj« og har en maksimumshastighed på 80 km/t. Kompakte dimensioner muliggør parallelparkering, så kørestolsbrugeren nemt kan stige ud af køretøjet og direkte ud på fortovet i stedet for på vejen. Køretøjet har plads til en passager bagi. Styretøj og andre elementer kan tilpasses individuelt til den enkelte bilists behov og ønsker.

Elbee så dagens lys i 2003 som en konceptbil og blev taget op af ZLKL i 2004 og udviklet til en funktionel prototype fire år senere. Køretøjet er bemærkelsesværdigt på grund af dets unikke konstruktion og adskillige innovative tekniske dele og modtog yderligere støtte fra Den Europæiske Fond for Regional Udvikling i 2007.

På vej mod kommerciel lancering

EU-støtten vil bidrage til, at køretøjet kan sættes i produktion, herunder til indkøb af teknologier og til certificeringsprocessen. Yderligere arbejde udført af ZLKL har til formål at øge køretøjets brugsegenskaber og pålidelighed.

Samlede omkostninger:
EUR 1 448 800
EU-bidrag:
EUR 614 100

ZLKL's forskning understregede, hvor vigtigt det er for kørestolsbrugere, at de kan bevæge sig frit omkring uden hjælp. »Vores arbejde sigter mod at give bevægelsehæmmede mennesker uafhængighed og bevægelsesfrihed for at øge deres levestandard yderligere«, siger projektleder Ladislav Brázdil, Jr.

Virksomheden tror på, at denne demografiske gruppe vil tage godt imod Elbee, og at der vil være interesse for den i Den Tjekkiske Republik og over hele Europa. Den ser køretøjet som en meget praktisk løsning på dagligdags transport i byerne og uden for byerne og fremhæver samtidig det tiltrækkende design.

Elbee vil blive masseproduceret fra begyndelsen af 2013. I starten vil den kun blive produceret til det tjekkiske marked, og først senere vil den blive markedsført internationalt.

▶YDERLIGERE OPLYSNINGER
www.elbee.cz

►POHJOIS-KARJALA, FINLAND

►STYRKE GENNEM ENHED

En klynge af videnskabs- og teknologicentre med førsteklasses ekspertise skærper regionen Nordkareliens profil i det østlige Finland. Den består af fire separate centre, der fokuserer på materialer, præcisionsteknologi og diffraktiv optik, og som skal fremme forskning og udvikling på alle tre områder samtidig med, at der oprettes nye virksomheder i hele regionen.

Størstedelen af klyngen er beliggende i Joensuu, som er regionens hovedby. Center fire ligger i Kuopio, 130 km mod vest.

Centrene var tidligere separate steder, men i dag samarbejder de tæt med støtte fra Østfinlands universitet og under den administrative paraply SIB-labs, som er et spin-off-resultat af klyngen. »Konsolideringen af samarbejdsformatet støtter den regionale konkurrenceevne. Det er et godt eksempel på fokuseret teamwork og samarbejde mellem nationale og lokale EU-støtteorganer, forskningsinstitutter og industrielle partnere«, siger professor Mika Suvanto, direktør for SIB-labs.

En universitetsledet platform

Den bredt baserede klynge drager fordel af det stærke uddannelsesgrundlag på to universiteter. Det omfatter naturvidenskaber (kemi, fysik, it) på Østfinlands universitet plus teknologi ved Nordkareliens universitet for anvendte videnskaber.

De fire centre for højteknologisk forskning, udvikling og innovation er opstået i Nordkarelien takket være EU-støtte siden 2000. De udgør nu EU's »projektklynge for materiale- og præcisionsteknologi og diffraktiv optik«.

Ultrapræcisionsenheden er specialiseret i præcisionsforarbejdning og samarbejder hovedsageligt med virksomheder inden for plast- og metalsektorerne om udvikling af nye produkter. Forskningslaboratoriet for diffraktiv optik og fotonik har en unik forskningsinfrastruktur med et laboratorium, der bestiller videnskabelig forskning på universitetet. Det bistår virksomhederne med at udvikle produkter og afprøver nye idéer.

SMARC Innovations (SMARCI) er en forskningsenhed ved Østfinlands universitets institut for kemi. Det fokuserer på materialeforskning på højt plan og fremme af teknologi-overførsel og på at forbedre regionens konkurrenceevne ved at tilbyde en grænseflade mellem videnskabelig forskning og industri. Endelig kombinerer InFotonics Centre Joensuu ekspertise inden for fotonik og it. Det er førende på globalt plan inden for bølgeoptisk ingeniørvidenskab og spektral-farveforskning og har etableret et samarbejdsnetværk med førende laboratorier og institutter på dette område.

Når projektet er slut, vil SMARCI's og InFotonics Centre Joensuu aktiviteter fortsætte som en del af SIB-labs. Dette forskningsmiljø samler ekspertise ved Østfinlands universitet i biomaterialer, materialer, fotonik og spektralfarveforskning.

►YDERLIGERE OPLYSNINGER

<http://www.uef.fi/siblabs/>
<http://wartsila.pkamk.fi/upu/>
www.ifc.joensuu.fi

▶BRATISLAVSKÝ KRAJ, SLOVAKIET

▶BEDRE PÅVISNING AF SKJULTE SMITSOMME PATOGENER

Raske personer kan være bærere af virusinfektioner i årevis, uden at det bliver påvist. Men hvis deres immunsystem bliver svagere, kan disse skjulte infektioner blive store sundhedstrusler. En løsning er bedre diagnosticering af smitsomme patogener, en mulighed, som nu undersøges af et EU-forskningsprojekt i Slovakiet.

Videnskabsfolk har for nylig understreget, hvordan forskellige virusinfektioner kan være upåviste hos mennesker, om end uden større problemer. Men enhver svækkelse af deres immunsystem – f.eks. på grund af sygdom, organtransplantation eller bivirkninger af behandling – kan resultere i, at disse infektioner bliver mere virulente. Dette kan give anledning til alvorlige medicinske komplikationer eller endog dødsfald hos den inficerede person.

I juni 2010 gik BioScience Slovakiet, beliggende i Bratislava, sammen med det slovakiske videnskabelige akademis (SAS) Institut for Virologi om projektet »Industriel forskning i klinisk diagnose af patogener«, der medfinansieres af Den Europæiske Fond for Regional Udvikling. Sammen arbejder de på at forbedre diagnosticeringen af smitsomme patogener betydeligt, et område, der hidtil har været dårligt udforsket, ved at bruge forskellige metoder og formater for hvert enkelt patogen.

Alsidig diagnosticering

»For at forenkle, fremskynde og øge diagnosticeringens følsomhed må videnskabsfolk overveje en alsidig fremgangsmåde«, siger dr. Peter Kilián, administrerende direktør i BioScience Slovakiet og laboratorieleder. »Dette kan indebære et ensartet format, der er egnet til rutinemæssig diagnosticering med samtidig brug af den mest avancerede viden inden for molekylær biologi«. Målet er at få dette nye analyseformat integreret i den kliniske rutine samtidig med, at der etableres et fælles forskningsgrundlag mellem universiteterne og den private industri.

Partnerne har allerede fuldført fasen med bioinformatikanalyse. Forskningen går videre til forberedelse af negative

og positive kontroller med det formål at optimere og finjustere betingelserne for påvisning af patogener.

I januar 2012 indgav partnerne en ansøgning om patent i USA og om et internationalt patent, som var baseret direkte på de resultater, der er opnået indtil nu. Dette patent beskriver præparater og metoder til påvisning af lymfocytær choriomeningitisvirus (LCMV) hos mennesker og/eller sondring mellem akutte og kroniske LCMV-infektioner. »Denne virus er et eksempel på oversete patogener og kan have en dramatisk indvirkning på sundheden hos personer med et nedsat immunforsvar«, tilføjer dr. Kilián.

Projektet skal efter planen slutte i maj 2013. Men der skal fortsat udføres et stort stykke arbejde, siger dr. Kilián: »Da der ikke findes nogen pålidelige data om forekomsten af LCMV-virus i den brede befolkning, vil vi gerne færdiggøre de nye data om dette emne ved hjælp af den påvisningsprocedure, der er udviklet med vores projekt«.

▶YDERLIGERE OPLYSNINGER
www.bioscience.sk/projects.html

► FEJRING AF EUROPADAGEN I EU

9. maj er Europadag – en særlig dag for alle europæiske borgere, hvor den berømte Schumanerklæring fejres. Den 9. maj 1950, fem år efter afslutningen af Anden Verdenskrig, fremsatte den franske udenrigsminister, Robert Schuman, for første gang tanken om Den Europæiske Union ved at foreslå oprettelsen af et europæisk kul- og stålfællesskab (EKSF).

Den 29. juni 1985 besluttede stats- og regeringscheferne på det europæiske råd i Milano, at den 9. maj skulle være »Europadag«. Dagen er blevet fejret hvert år siden 1986 og er en lejlighed til at gennemføre aktiviteter og festligheder, der har til formål at bringe Europa tættere på borgerne. Nogle af de events, der er illustreret her, fremhæver de fordele, som Den Europæiske Fond for Regional Udvikling (EFRU) bibringer regioner i hele EU.

BELGIEN

Oost-Vlaanderen

Hvert år afholdes Europadagen i en ny del af provinsen Østflandern. I år blev den afholdt for fjerde gang, denne gang den 6. maj i Waasland i den østlige del af provinsen. Der var to formål hermed: At vise, hvad der kan opnås med EU-finansiering, ved at fremhæve specifikke projekter og informere om EU's indflydelse på borgernes dagligdag. De vigtigste aktiviteter omfattede en gadeudstilling i Sint-Gillis-Waas af udvalgte projekter, syv »Åben dør«-projekter og en cykeltur i grænseområdet.

►Yderligere oplysninger: www.europadag.be

TJEKKIET

Prag

Den 9. maj blev et online kort over EU-finansierede projekter officielt lanceret på en pressekonference i Prag. Kortet er udarbejdet i fællesskab af EU's repræsentation i Tjekkiet og ministeriet for regional udvikling. Det findes nu online på www.mapaprojektu.cz

LETLAND

Riga

EU havefestivalen 2012, der blev afholdt første gang i 2009, fejrede 5-års-dagen for Letlands tiltræden af Den Europæiske Union. Dette års festligheder var tilrettelagt omkring 10 tematiske telte, der repræsenterede forskellige institutioner, f.eks. ambassader og regeringsorganer. 400 repræsentanter for 70 organisationer og adskillige tusinde besøgende deltog i eventen. Finansministeriet formidlede information om euroen og om EU-fondene fra et telt om et »Fremgangsrigt Europa«. Også programmet for grænseoverskridende samarbejde mellem Letland og Litauen og en af Letlands fem regionale strukturfonde (Riga) deltog.

►Yderligere oplysninger:

<http://www.latlit.eu/>

BULGARIEN-RUMÆNIEN

Silistra/Calarasi

Den 9. maj modtog programmet for grænseoverskridende samarbejde mellem Rumænien og Bulgarien elever fra det teoretiske akademi »Mihai Eminescu«, Calarasi, Rumænien og akademiet »Nicola Vaptsarov«, Silistra, Bulgarien. Eventen fokuserede på bevidstgørelse om programmet og på uddannelse af unge i vigtigheden af at engagere sig i et aktivt europæisk medborgerskab. Elevernes interesse og forskellige spørgsmål vidnede om eventens succes. Den rumænske deltager Georgiana udtalte følgende: »Jeg opdagede, at EU er ganske tæt på os, rent bogstaveligt og i overført betydning, og det er ikke blot et flag. At EU står for samarbejde, tolerance og kommunikation – for »Forenet i mangfoldighed«. Jeg opdagede, at båndene mellem os og Bulgarien er stærkere, end jeg troede«. ►Yderligere oplysninger:

<http://www.cbromaniabulgaria.eu/index.php>

NEDERLANDENE

Dordrecht

Omkring 150 projekter medfinansieret af EU åbnede dørene for offentligheden den 11. og 12. maj for at fejre »Europa Kijkdagen« eller Europadagen. En af disse var »Duurzaamheidfabriek« eller »Bæredygtighedsfabrikken«. Denne helt nye bygning, der står for alt, hvad der er innovativt og bæredygtigt, inviterer nye virksomheder, »grønne« investorer og unge tekniske talenter til at mødes for at afprøve og udvikle kreative og bæredygtige metoder og produkter.

►Yderligere oplysninger:

<http://www.europaomdehoek.nl/kijkdagen>

PORTUGAL

Madeira

Den 9. maj tilrettelagde instituttet for regional udvikling en gadeudstilling i byen Funchal (Travessa do Cabido, nr. 16). Formålet med denne event var at informere offentligheden om de forskellige programmer, som EU medfinansierer. I løbet af dagen kunne de besøgende stille spørgsmål og deltage i debatter om projekterne, ligesom de modtog relevante og mindeværdige gaver. ►Yderligere oplysninger:

<http://www.idr.gov-madeira.pt/>

SLOVENIEN

Maribor

Det slovenske ministerium for økonomisk udvikling og teknologi, der er forvaltningsmyndighed for EU-midlerne, deltog i »Den europæiske ungdomsuge« (7.-10. maj) sammen med Europa-Kommissionens repræsentation. Inden for projektet den europæiske landsby åbnede eventen mulighed for at vise nogle eksempler fra forskellige områder af dagligdagen i forskellige EU-medlemsstater. Europas kulturelle mangfoldighed blev rigt illustreret via en række farverige markedsstande og et medrivende underholdningsprogram med musik, dans, sang, mad og andre landespecifikke ting.

►Yderligere oplysninger:

<http://www.maribor2012.eu/en/nc/project/prikaz/114505/>

GRÆKENLAND

Kreta

Kreta fejrede Europadagen med en række events henvendt til besøgende i alle aldre og med forskellige interesser. Eventen blev afholdt på et af øens velkendte og lettilgængelige mødesteder, og de interesserede parter kunne deltage i seminarer, mens der var en lang række interaktive informations- og underholdningsaktiviteter, herunder en udendørs livekoncert, henvendt til den brede befolkning.

►Yderligere oplysninger:

<http://www.espa.gr/en/Pages/NewsFS.aspx?item=361>

FRANKRIG

Midi-Pyrénées

Den 12. maj fik besøgende lejlighed til at genopdage Toulouse i Europadagens regi ved at tage på en længere cykeltur, der udgik fra byens Place du Capitole. Turen, der var tilgængelig for alle, gik rundt i byen, langs kanalen og floden, til marker og grønne, åbne pladser med stop undervejs ved 10 forskellige projekter, der medfinansieres af EU. Deltagerne kunne medbringe deres egne cykler eller leje en i cykeludlejningen ved startstedet.

►Yderligere oplysninger:

<http://www.europe-en-midipyrenees.eu/le-joli-mois/#event32468>

► KOMMUNIKATION OM REGIONALPOLITIK

Informations- og kommunikationsaktiviteter er en integreret del af programforvaltningen: At fortælle offentligheden om resultaterne af og finansieringsmulighederne for regionalpolitikken er en nøgleprioritet i programgennemførelsen. Midtvejsevalueringen af informations- og kommunikationsaktiviteter udført sidste år var en god lejlighed til at gøre status over resultaterne til dato og de udfordringer, der ligger foran os. Panorama drøfter emnet med repræsentanter fra Ungarn, Polen og Portugal.

► Hvordan blev midtvejsevalueringen af informations- og kommunikationsaktiviteter grebet an i jeres program(mer)?

I Polen var evalueringen baseret på data indsamlet regelmæssigt med henblik på overvågning og løbende evaluering af kommunikationsaktiviteter i form af årlige undersøgelser. Disse er blevet udført på et repræsentativt udsnit af befolkningen siden 2006, idet der er brugt det samme undersøgelsesområde og den samme metode for at nå frem til sammenlignelige resultater.

Paulina Piotrowska fra ministeriet for regionaludvikling forklarer således »Vi brugte også resultaterne fra andre opinionsundersøgelser om kendskab til EU-fondene og de operationelle programmer og deres image gennemført i befolkningen og blandt bestemte målgrupper for de operationelle programmer vedkommende samt resultaterne af Flash Eurobarometer undersøgelsen i 2010. Denne lange række af kilder har gjort det muligt for os at udvikle evalueringen internt.«

I Portugal blev evalueringen ligeledes hovedsageligt gennemført internt via hjemmesider, nyhedsbreve, seminarer og events og undersøgelser foretaget blandt støttemodtagere og i befolkningen. »I kun to ud af 10 programmer blev der gennemført en ekstern evaluering for at indhente mere kvalitativ information om detaljer såsom mærkegenkendelse«, bemærker Paulo Emerenciano fra økonomi- og beskæftigelsesministeriet.

I Ungarn benyttede man en anden metode, hvor kommunikation om programmerne gennemføres centralt. »Vi gennemførte en vurdering med hjælp fra en ekstern markedsundersøgelsesvirksomhed«, forklarer Nándor Csepreghy fra det nationale udviklingskontor. »Her undersøgte vi, hvordan kommunikationsaktiviteter i 2007-2010 om EU-finansieret udvikling og gennemførelsen af programmerne bidrog til realiseringen af målene i kommunikationsplanen, som gik ud på at gøre den ungarske befolkning bekendt med resultaterne af EU-fondene og den generelle rolle, som EU spillede i denne udvikling.«

► Hvilke centrale resultater medførte vurderingen?

I de tre lande viste resultaterne alle steder et voksende kendskab til EU-fondene og den positive virkning, de har på den nationale og regionale udvikling.

I Polen viste resultaterne af Eurobarometerundersøgelsen en af de højeste indikatorer for kendskab til fondene i EU, mens 76% af den samlede befolkning, 75% af ansøgerne og næsten 100% af støttemodtagerne i Ungarn, takket være kommunikationsaktiviteter i denne periode har et generelt kendskab til projekter finansieret af EU eller kender til projekter i deres omegn.

Fra venstre til højre:

▶ **NÁNDOR CSEPREGHY**

Leder af kommunikationsafdelingen,
Det nationale udviklingskontor (HU)

▶ **PAULINA PIOTROWSKA**

Seniorspecialist for evaluering
af informations- og
promotionsaktiviteter, Ministeriet
for regional udvikling (PL)

▶ **PAULO EMERENCIANO**

Koordinator for kommunikations-
og dokumentationscenter, Økonomi-
og beskæftigelsesministeriet (PT)

Resultaterne fra Portugal fremhævede nogle fælles konstanter, idet indholdet af informationen er særlig vigtig. »Brugen af projektfotos og -videoer med mennesker viser en menneskelig side, og historiefortælling om projekter er vigtig for at fange potentielle støttemodtagers opmærksomhed«, siger Paulo Emerenciano. »Nøjagtig og ajourført information på hjemmesider er vigtig, da det er en hurtig og nem måde at få adgang til officiel information som f.eks. forordninger og projektlister på. Information om projekter med georeferencer gør dem nemmere at finde«.

En kommunikationsstrategi er central og det samme er et kommunikationsnetværk, som kan bidrage til koordineringen. Segmentering af kommunikation med henblik på specifikke målgrupper kan skabe gensidigt fordelagtige forbindelser, og regelmæssige og løbende kommunikationsaktiviteter konsoliderer genkendelsen og kendskabet. Informations- og kommunikationsteknologi er et vigtigt kommunikationsredskab, og hjemmesiderne bør bruges ikke blot som informationskilder, men også som servicekanaler eller endog som kvikskranke.

»De vigtigste informationskilder for støttemodtagerne – hjemmesider, publikationer og uddannelsessessioner – var vellykkede, og det samme gjaldt, når der var tale om den brede befolkning – mediekampanjer og andre medieprojekter, men det er afgørende at tilpasse nøglebudskaberne til den ændrede virkelighed – f.eks. EU-budgettet eller den økonomiske krise«, bemærker Paulina Piotrowska.

▶ Hvad er erfaringerne fra denne øvelse? Har programmet/programmerne ændret kommunikationsstrategi som følge af midtvejsevalueringen?

I Polen gør evalueringen det muligt at revidere og opdatere kommunikationsstrategien mere nøjagtigt. Målgrupperne for kommunikationen og overvågningsindikatorerne er blevet tilpasset, og internetredskaber er udviklet yderligere.

»Nu vil vi fokusere på at tilpasse vores budskaber f.eks. for at fokusere på den gavnlige virkning, som EU-fondene har haft på folks livskvalitet, og for at præsentere de reelle virkninger af gennemførelsen af dem«, siger Paulina Piotrowska. »Vi vil gerne udvide opfattelsen af finansiering, så det bliver mere end blot støtte til etablering af veje, teknisk infrastruktur og landbrug, og fokusere på områder som innovation og andre fordele som f.eks. social inklusion, muligheder for unge og for mennesker over 50. Vi anbefaler på det kraftigste en regelmæssig evaluering af kommunikationens effektivitet eller af dens individuelle redskaber. Evaluering giver meget vigtig information, som gør det muligt at ændre aktuelle kommunikationsaktiviteter for at optimere deres effektivitet«.

Det øgede kendskab kan vise vejen til fremtidige anvendelsesmuligheder i Ungarn. »Målindikatoren for tilsigtede projektansøgninger er blevet overskredet for alle tre målgrupper – befolkning, potentielle ansøgere og støttemodtagere«, bemærker Nándor Csepregy.

I Portugal vil resultaterne bidrage til fremtidige aktiviteter i forbindelse med programmerne til trods for budgetproblemer. Som Paulo Emerenciano siger, »den nuværende økonomiske situation understreger spørgsmålet såsom investering og jobskabelse. Projekter og navnlig succeshistorier som sådan er et vigtigt kommunikationsaktiv, der bør anvendes i disse tider«.

► VIRKSOMHEDS- OG INNOVATIONSSTØTTE

HVAD HAR VI LÆRT AF KONTRAFAKTISKE METODER?

Kontrafaktiske konsekvensvurderinger (f.eks. ved hjælp af kontrolgrupper) giver Kommissionens analyser af virksomheds- og innovationsstøtte øget videnskabelig troværdighed. Konsekvenserne kan nu påvises klart i form af investeringer i virksomheder, innovation og jobskabelse. Støtte til SMV'er viser sig at være langt mere effektiv end støtte til store virksomheder, og der er tidlige indikationer på, at finansieringsteknik er mere effektiv end direkte støtte.

Siden 2008 har Europa-Kommissionens generaldirektorat for regionalpolitik haft et program for konsekvensvurdering ved hjælp af »kontrafaktiske metoder« (se boksen). Selv om disse evalueringer er teknisk krævende, tilføjer de konsekvensvurderingerne troværdighed og præcision.

Der dukker lidt efter lidt et klarere billede op af konsekvenserne af forskellige typer virksomheds- og innovationsstøtte. Selv om billedet stadig langt fra er fuldstændigt, kan der allerede udledes elementer af betydning for den kommende runde af programmer.

Stærke investerings- og innovationskonsekvenser, moderat jobskabelse

Støtte til virksomheder har ofte det udtrykkelige mål at skabe job. Tidligere evalueringer har påvist, at de fleste programmer overvåger succes i form af job – kun et mindretal forsøger rent faktisk at overvåge investering, produktivitet eller innovation på virksomhedsniveau.

Kontrafaktiske konsekvensvurderinger tyder imidlertid på, at ændringer i investering og produktivitet er de primære virkninger af virksomheds- og innovationsstøtte. Jobskabelse er en reel, men sekundær konsekvens.

For eksempel målte en evaluering af virksomhedsstøtte i Østtyskland 27 000 job – et reelt og væsentligt resultat, men langt mindre end det, der fremgik af programovervågningsdataene, ifølge hvilke 107 000 »nye job« var blevet

skabt, mens 439 000 job var blevet bevaret. Omvendt havde den samme ordning en betydelig indvirkning i form af skabte investeringer – hver euro i offentlige midler gav anledning til yderligere investeringer på 1,5 EUR.

Der er også klare beviser for konsekvenserne for innovation. Efter finanskrisen i 2008 faldt antallet af patentansøgninger kun med 14% i de støttede virksomheder i Den Tjekkiske Republik, men med 63% i sammenligningsgruppen. En undersøgelse af støtte til F&U i Tyskland fandt klare konsekvenser for både proces- og produktinnovation. Der var større sandsynlighed for, at støttede virksomheder afsluttede innovationsprojekter og arbejdede på nye projekter (se grafik).

KONTRAFAKTISK KONSEKVENSVURDERING – HVORFOR OG HVAD?

Et af problemerne med evaluering af en politiks konsekvenser er det »manglende kontrafaktiske element« – hvordan vurderer vi, hvad der ville være sket uden støtte? For eksempel kunne en virksomhed have gennemført en investering (helt eller delvist) selv uden offentlige midler. Kontrafaktiske evalueringer låner et værktøj fra den videnskabelige metode – kontrolgruppen. De støttede virksomheder sammenlignes med en stor gruppe af tilsvarende virksomheder (samme størrelse, region, sektor osv.). Dette gør, at konsekvensvurderingerne bedre kan forsvares rent videnskabeligt, men det kræver betydelig knowhow inden for indsamling af data og udvælgelse af en relevant sammenligningsgruppe. Generaldirektoratet for regionalpolitik har opbygget erfaring på dette område siden 2008. For yderligere oplysninger se Daniel Mouqué (2012) »What have we learned from counterfactuals?«, *Regionalt fokus*-dokument og generaldirektoratet for regionalpolitik's hjemmeside om konsekvensvurdering.

► http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

Den lære, der kan drages for den fremtidige samhørighedspolitik – med fokus på SMV'er

Et centralt og tilbagevendende resultat af kontrafaktiske evalueringer har været, at støtte til små og mellemstore virksomheder (SMV'er) er mere effektiv end støtte til store virksomheder. For eksempel fandt en undersøgelse⁽¹⁾ omfattende Den Tjekkiske Republik, Ungarn, Polen og Slovakiet, at »jo større virksomheden er, desto mindre jobskabespotentiale har støtten«.

Interessant nok fandt en dybdegående evaluering i Italien, at støtte til SMV'er i forskellige størrelse (mikro, små eller mellemstore) var lige effektiv – kun støtte til store virksomheder havde lille eller ingen betydning.

Endelig er der tidlige tegn på, at lån er mere effektive end støtte. En evaluering af støtte til SMV'er i Piemonte⁽²⁾ (i det nordvestlige Italien) fandt, at forskellige former for finansieringstekniske lavtforrentede lån havde en omkostning pr. job svarende til halvdelen af støtte plus en overraskende høj indflydelse på investering – 5 euro for hver euro i bruttostøtteækvivalent.

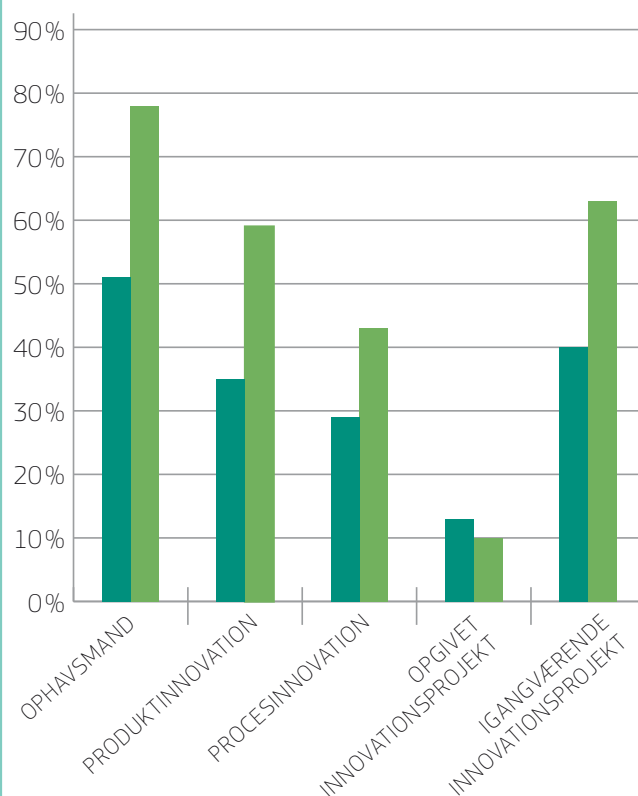
Fremtidigt arbejde på dette område

Yderligere arbejde er nødvendigt for det første for at validere disse resultater for andre ordninger i et større antal lande og for det andet for at besvare yderligere spørgsmål (f.eks. om finansieringsteknik, mentorordninger og netværkssamarbejde). Generaldirektoratet for regionalpolitik arbejder aktivt sammen med forvaltningsmyndighederne og medlemsstaterne – for yderligere oplysninger se hjemmesiden om konsekvensvurdering.

(1) TARKI (2010) »Impact of Cohesion Policy on employment level and quality in the Visegrád countries«.

(2) ASVAPP for GD for regionalpolitik (2012) »Counterfactual Impact Evaluation of Cohesion Policy: Impact, cost-effectiveness and additionality of investment subsidies in Italy«.

STØTTE TIL F&U I TYSKLAND HAR EN BETYDELIG INDFLYDELSE PÅ FORSKEL- LIGE FORMER FOR INNOVATION

- Virksomheder, der ikke modtog støtte
N = 21 226
- Virksomheder, der modtog støtte
N = 623

N = antal virksomheder

Kilde: KU Leuven for generaldirektoratet for regionalpolitik (2011), »Counterfactual impact evaluation of cohesion policy: Examples from Support to Innovation and Research«. Indikatorene for innovation stammer fra data på virksomhedsplan i Fællesskabets innovationsundersøgelse.

► EN SUPPLERENDE EUROPÆISK REGIONALPOLITIK: SCHWEIZ-, EØS- OG NORGE-TILSKUD

SCHWEIZISK BIDRAG TIL UDVIDELSEN

Til trods for den hurtige vækst i de 12 lande, der er tiltrådt EU siden 2004, er velstanden i disse lande relativt lav, og de halter fortsat bagefter medlemsstaterne i EU15 på mange områder. Siden 2008 har Schweiz finansieret forskellige projekter, der har til formål at nedbringe disse økonomiske og sociale forskelle inden for det udvidede EU via det schweiziske bidrag til udvidelsen.

Som en hjælp til de 10 nye medlemsstater, der tiltrådte EU i 2004, har Schweiz forpligtet et samlet beløb på i alt 1 mia. CHF (omkring 832 mio. EUR), fordelt over en periode på fem år fra 2007 til 2012. De 210 udvalgte projekter vil blive gennemført fra nu af og frem til 2017. Da Bulgarien og Rumænien tiltrådte EU i 2007, øgede Schweiz denne støtte med yderligere 257 mio. CHF (214 mio. EUR) i perioden 2009-2014. Gennemførelsesfasen for disse to lande vil vare frem til 2019.

Tematiske prioriteter

Finansieringen kanaliseres til de mere underudviklede regioner og til projekter inden for fire tematiske områder:

- Sikkerhed og stabilitet og støtte til reformer;
- Miljø og infrastruktur;
- Fremme af den private sektor;
- Menneskelig og social udvikling.

En femte prioritet »Særlige instrumenter« afsætter midler i form af de såkaldte bloktilskud. Der er her tale om ordninger, hvor der ydes bistand til organisationer eller institutioner – som f.eks. ikkestatslige organisationer og civilsamfundets organisationer – som muliggør en omkostningseffektiv forvaltning af programmer med mange små projekter. Der ydes også støtte til projektforbereelse (f.eks. feasibilityundersøgelser) og til dækning af visse forvaltningsomkostninger i de støttemodtagende lande.

PROJEKTUDVÆLGELSE

- Der indsendes projekter som svar på en indkaldelse af forslag og i overensstemmelse med den bilaterale rammeaftale indgået mellem Schweiz og hvert enkelt land.
- Nationale koordineringsenheder i hvert enkelt land behandler projektforslagene på grundlag af fastsatte udvælgelseskriterier.
- På grundlag af projekttemaet godkender det schweiziske kontor for udvikling eller det statslige sekretariat for økonomiske anliggender finansieringen og koordinerer og fører tilsyn med gennemførelsen.
- Ordningen er åben for projektforslag i Bulgarien og Rumænien frem til december 2014, men den blev lukket i juni 2012 for andre støtteberettigede lande.
- Tilskuddene kan ydes til offentlige organer, internationale og ikkestatslige organisationer samt virksomheder med et offentligt mandat.

Engagement og solidaritet

Det schweiziske engagement i EU-udvidelsen er et udtryk for landets solidaritet med EU og dets vilje til at påtage sig en del af byrden med at hjælpe Central- og Østeuropa til at skabe vækst. Samtidig lægger Schweiz grunden til solide økonomiske og politiske bånd til de nyeste EU-medlemsstater. Dets bidrag vil også forbedre schweiziske virksomheders forretningsmuligheder på disse nye voksende markeder.

►YDERLIGERE OPLYSNINGER

<http://www.erweiterungsbeitrag.admin.ch/en/Home>

EØS- OG NORGE-TILSKUD

Mens EU's regionalfonde ofte rammer overskrifterne, er en anden tilskudsordning, der også søger at fremme et mere »samhørigt« Europa, mindre kendt. Via EØS- og Norge-tilskud bidrager Island, Liechtenstein og Norge til at nedbringe de økonomiske og sociale forskelle i Europa og til en styrkelse af de bilaterale forbindelser med 15 lande i Central- og Sydeuropa.

Selv om de ikke er medlemmer af EU, præger den europæiske integration ikke desto mindre hverdagen i Island, Liechtenstein og Norge. Via aftalen for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) deltager de tre lande i det indre marked, og de samarbejder tæt med EU på områder som f.eks. handel og erhverv, miljøbeskyttelse, forskning og uddannelse, socialpolitik, forbrugerbeskyttelse og kultur.

Gensidigt ansvar

Der findes fortsat dybtliggende ubalancer mellem og inden for landene i Europa. EØS-aftalen anerkender behovet for at nedbringe økonomiske og sociale forskelle, og via tilskuddene bidrager Island, Liechtenstein og Norge til EU's generelle indsats for at mindske disse kløfter. I perioden 2004-2009 blev der ydet 1,3 mia. EUR til de støttemodtagende lande⁽¹⁾, og der er afsat næsten 1,8 mia. EUR i perioden 2009-2014. Godkendte programmer kan gennemføres frem til og med 2016. Norge bidrager med 97% af finansieringen. Nøgleområderne omfatter miljøbeskyttelse og klimaforandringer, civilsamfundet, forskning, sundhed og uddannelse, social inklusion, kulturarv samt retlige og indre anliggender.

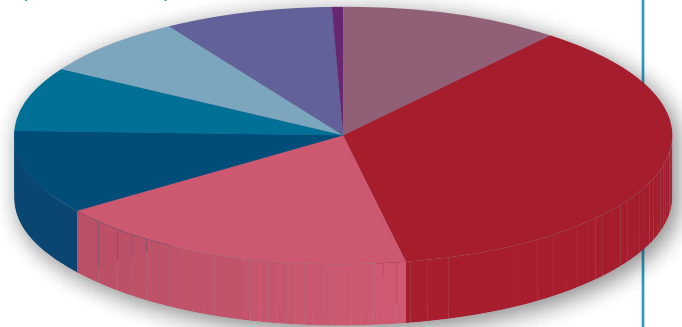
Supplerende finansiering

Disse prioriteter passer i mange henseender ind i de generelle EU-mål i Europa 2020-vækststrategien, hvor der er fastsat ambitiøse mål for beskæftigelse, innovation, uddannelse, social integration og klima/energi. Tilskuddene finansierer ligeledes samarbejde på områder, hvor den hjemlige finansiering eller EU-finansieringen er knap. For eksempel er der afsat over 140 mio. EUR til udvikling af civilsamfundet. Dette åbner muligheder for, at de ikkestatslige organisationer (ngo'er) kan styrke deres rolle i fremme af menneskeret-tigheder og yde nøgletjenester, navnlig til de mest sårbare.

(1) De 12 nyeste medlemsstater (Bulgarien, Cypern, Den Tjekkiske Republik, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien) samt Grækenland, Portugal og Spanien er støtteberettigede under EØS-tilskud. Norge-tilskud er kun tilgængelige for de 12 nyeste EU-medlemsstater.

FORDELING AF MIDLERNE
(2009-2014)

Styrkelse af forbindelserne

Fremme af bilaterale forbindelser er et centralt mål med ordningerne. Over halvdelen af programmerne indebærer samarbejde mellem offentlige enheder i donor- og partnerlandene. Hundrevis af projekter forventes gennemført inden for partnerskaber. Tilskudsordningerne trækker også på internationale organisationers værdifulde ekspertise, f.eks. Europarådets. Europarådet er direkte involveret på en række områder lige fra sårbare grupper (f.eks. romaer) behov til bekæmpelse af menneskesmugling og kønsbaseret vold.

YDERLIGERE OPLYSNINGER
www.eeagrants.org

►KALENDER

21. SEPTEMBER 2012

Europæisk samarbejdsdag
www.ecday.eu

8.-11. OKTOBER 2012

_Bruxelles (BE)

ÅBNE DAGE Europæisk
uge for regioner og byer

15.-16. NOVEMBER 2012

_Metz (FR)

Konference om
»rurban«-områder

27.-28. NOVEMBER 2012

_Regensburg (DE)

1. årlige forum for EU-strategien for Donauområdet

3.-4. DECEMBER 2012

_Paris (FR)

Fælles INFORM- og
INIO-netværksmøder

7. FEBRUAR 2013

_Bruxelles (BE)

RegioStars 2013
prisoverrækkelsesceremoni

Flere oplysninger om disse arrangementer
i afsnittet Kalender på Inforegio-webstedet:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_da.cfm

BLIV HØRT

Hvilke resultater har
samarbejdspolitikken opnået
i din region? Vi vil gerne høre dine
historier, hvor resultaterne og de hånd-
gribelige fordele for borgerne understreges.

Du kan også fortælle os om forberedelserne
til den kommende programmeringsperiode.

Udvalgte bidrag vil blive medtaget i den
kommende udgave af *Panorama*-magasinet.
Send dine bidrag til:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-812X

© Den Europæiske Union, 2012

Reproduktion tillades hvis kilden bliver omtalt.

■ Publikationskontoret

Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Regionalpolitik
Kommunikation, information og relationer med tredjelande
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruxelles
E-post: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_da.htm